

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 28 Οκτωβρίου 2023
(OR. en)

13520/23

ENER 515
ECOFIN 936

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	28 Σεπτεμβρίου 2023
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2023) 547 final
Θέμα:	ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ σχετικά με τα κύρια πορίσματα της επανεξέτασης του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2576 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2022, λαμβάνοντας υπόψη τη γενική κατάσταση του εφοδιασμού της Ένωσης με αέριο

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2023) 547 final.

σνημμ.: COM(2023) 547 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.9.2023
COM(2023) 547 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με τα κύρια πορίσματα της επανεξέτασης του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2576 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2022, λαμβάνοντας υπόψη τη γενική κατάσταση του εφοδιασμού της Ένωσης με αέριο

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Καλύτερος συντονισμός των αγορών αερίου (κεφάλαιο II)

Σύμφωνα με τον κανονισμό, η Επιτροπή σχεδίασε και δρομολόγησε, με τη συνδρομή παρόχου υπηρεσιών, τον μηχανισμό από κοινού αγορών, με τίτλο **AggregateEU**, με τα ακόλουθα αποτελέσματα έως τις 14 Ιουλίου 2023:

	Πρώτος γύρος Απρίλιος/Μάιος 2023	Δεύτερος γύρος Ιούνιος/Ιούλιος 2023	Σωρευτικά αποτελέσματα
<i>Κατάσταση</i>	<i>Έκλεισε</i>	<i>Έκλεισε</i>	<i>[Υπό εξέλιξη]</i>
Εγγραφές (συνολικά)	120	154	—
Συγκεντρωτική ζήτηση	11,6 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα (bcm)	15,9 bcm	27,5 bcm
Προσφορές προμήθειας	18,7 bcm	15,2 bcm	33,9 bcm
Καλυφθείσα ζήτηση	10,9 bcm	12 bcm	22,9 bcm

Η Επιτροπή εφάρμοσε επίσης τα συνοδευτικά μέτρα που ορίζει ο κανονισμός, μεταξύ άλλων, σχετικά με τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών, τη διακυβέρνηση της ενεργειακής πλατφόρμας της ΕΕ και την υποχρεωτική χρήση του AggregateEU.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ενεργειακή πλατφόρμα της ΕΕ συνέβαλε στην προσπάθεια διαφοροποίησης της Ένωσης και στην πλήρωση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης ενόψει της περιόδου θέρμανσης 2023-2024. Ο μηχανισμός AggregateEU παρείχε επιπλέον ευκαιρίες στους Ευρωπαίους αγοραστές να προμηθευτούν αέριο από αξιόπιστους προμηθευτές σε ανταγωνιστικές τιμές, δημιούργησε δε κλίμα διαφάνειας της αγοράς όσον αφορά τη ζήτηση και την προσφορά, συμβάλλοντας παράλληλα στη μείωση της αστάθειας των αγορών.

Το γεγονός ότι οι συνολικές ποσότητες που συγκεντρώθηκαν μόνο κατά τους δύο πρώτους γύρους ήταν διπλάσιες από την υποχρεωτική συγκέντρωση της ζήτησης, κατέδειξε ότι οι παράγοντες της αγοράς θεώρησαν τον μηχανισμό από κοινού αγορών πολύ χρήσιμο στο πλαίσιο της κρίσης.

Μέτρα για την ενίσχυση της χρήσης εγκαταστάσεων ΥΦΑ, εγκαταστάσεων αποθήκευσης αερίου και αγωγών (κεφάλαιο II — τμήμα 3)

Ο κανονισμός περιλαμβάνει διατάξεις για την ενίσχυση της διαφάνειας και τη διευκόλυνση του δευτερογενούς εμπορίου δυναμικοτήτων αποθήκευσης ΥΦΑ και αερίου παρέχοντας τη δυνατότητα αποδοτικής χρήσης του ΥΦΑ και των εγκαταστάσεων αποθήκευσης, καθώς και των αγωγών (π.χ. λόγω συμφόρησης). Η αυξημένη διαφάνεια εξασφάλισε πιο ολοκληρωμένη επισκόπηση των αγορών ΥΦΑ και αποθήκευσης στην ΕΕ, καθώς και αποδοτικότερη χρήση των υποδομών αυτών.

Μέτρα για την πρόληψη των υπερβολικών τιμών αερίου και της υπερβολικής ενδοημερήσιας αστάθειας στις αγορές ενεργειακών παραγώγων (κεφάλαιο III)

Όσον αφορά τη διαπραγμάτευση, ο κανονισμός περιλαμβάνει μέτρο για τη διαχείριση της υπερβολικής αστάθειας στις αγορές παραγώγων αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, διατηρώντας παράλληλα τις διαδικασίες διαμόρφωσης των τιμών. Η προσωρινή τροχοπέδη στις ενδοημερήσιες εκτινάξεις των τιμών είναι ένας μηχανισμός διαχείρισης της αστάθειας που αποσκοπεί στην αποφυγή της υπερβολικής αστάθειας των τιμών και την πρόληψη της ακραίας εκτίναξης των τιμών στην αγορά ενεργειακών παραγώγων, προστατεύοντας τους φορείς εκμετάλλευσης ενέργειας της ΕΕ από τις μεγάλες ενδοημερήσιες ανοδικές κινήσεις των τιμών και βοηθώντας τους να εξασφαλίσουν τον ενεργειακό εφοδιασμό τους μεσοπρόθεσμα.

Από τη θέσπισή του, οι εξελίξεις στις αγορές δεν κατέστησαν αναγκαία την ενεργοποίησή του για να αποφευχθούν ακραίες εκτινάξεις των τιμών. Στο πλαίσιο αυτό, απαιτείται περαιτέρω παρακολούθηση των αγορών ενεργειακών εμπορευμάτων προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται ανάγκη προσωρινής παράτασης των μηχανισμών διαχείρισης της ενδοημερήσιας αστάθειας (IVM, Intra-day Volatility management Mechanisms), δεδομένης της αβεβαιότητας στις εν λόγω αγορές μετά την ενεργειακή κρίση και υπό το πρίσμα της στενότητας των παγκόσμιων αγορών, όπως διαπιστώθηκε το καλοκαίρι του 2023.

Μέτρα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης στον τομέα του αερίου (κεφάλαιο IV)

Ο κανονισμός συμπλήρωσε προσωρινά τον κανονισμό για την ασφάλεια του εφοδιασμού με αέριο¹, κυρίως με την αυτόματη εφαρμογή του μηχανισμού αλληλεγγύης ελλείψει διμερών συμφωνιών, καθώς και με την επέκταση του μηχανισμού αλληλεγγύης στο υδροποιημένο φυσικό αέριο (ΥΦΑ) και στις κρίσιμες ποσότητες αερίου για την ηλεκτρική ενέργεια. Επιπλέον, προστέθηκε διάταξη για να διευκολυνθεί η μείωση της ζήτησης από προστατευόμενους πελάτες, καθώς και διάταξη για τη διασφάλιση των διασυννοριακών ροών.

Τον Δεκέμβριο του 2022 η Επιτροπή διεξήγαγε κοινή δοκιμαστική άσκηση αλληλεγγύης με τα κράτη μέλη της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Αερίου (ΕΔΔΣΜ Αερίου), στο πλαίσιο της οποίας δοκιμάστηκαν οι κανόνες και οι διαδικασίες έκτακτης ανάγκης, καθώς και ο μηχανισμός αλληλεγγύης.

Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι έννοιες που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο αυτό έχουν αποδειχθεί χρήσιμες στο πλαίσιο του μετριασμού της κρίσης του αερίου και όσον αφορά τις τρέχουσες ή μελλοντικές προσπάθειες μείωσης της ζήτησης.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1938 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο και με την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 994/2010.

Εισαγωγή

Ως απάντηση στις διαταραχές της παγκόσμιας αγοράς ενέργειας που προκλήθηκαν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) ενέκρινε το σχέδιο REPowerEU για την εξοικονόμηση ενέργειας, την παραγωγή καθαρής ενέργειας και τη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού της, με σκοπό την αύξηση της στρατηγικής ανθεκτικότητας της Ευρώπης και τη μείωση της εξάρτησής της από τις εισαγωγές ρωσικού αερίου.

Τον Απρίλιο του 2022, κατ' εντολή του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η Επιτροπή έθεσε σε λειτουργία την ενεργειακή πλατφόρμα της ΕΕ στο πλαίσιο του σχεδίου REPowerEU, με τρεις στόχους: 1) τη συγκέντρωση της ζήτησης και τις από κοινού αγορές αερίου, 2) την αποδοτικότερη χρήση των υφιστάμενων υποδομών, 3) τις διεθνείς επαφές.

Από την έναρξη του πολέμου, η κατάσταση στην αγορά αερίου έχει σταδιακά επιδεινωθεί. Ο εφοδιασμός της Ευρώπης με αέριο χρησιμοποιήθηκε από τη Ρωσία ως όπλο, γεγονός που προκάλεσε στενότητα στην αγορά και οδήγησε σε ραγδαία αύξηση των τιμών του αερίου. Η τιμή χονδρικής το 2022 ήταν κατά μέσο όρο υπερπενταπλάσια από το αντίστοιχο προ κρίσης επίπεδο, υπερβαίνοντας μάλιστα τα 300 EUR/MWh κατά την κορύφωση της κρίσης το καλοκαίρι του 2022².

Για τον λόγο αυτόν, στις 19 Δεκεμβρίου 2022, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/2576 του Συμβουλίου για την ενίσχυση της αλληλεγγύης μέσω καλύτερου συντονισμού των αγορών αερίου, αξιόπιστων δεικτών αναφοράς για τις τιμές και διασυνοριακών ανταλλαγών αερίου (στο εξής: κανονισμός).

Ο εν λόγω κανονισμός παρέχει προσωρινή νομική βάση για:

- καλύτερο συντονισμό των αγορών αερίου (κεφάλαιο II),
- μέτρα για την πρόληψη των υπερβολικών τιμών αερίου και της υπερβολικής ενδοημερήσιας αστάθειας στις αγορές ενεργειακών παραγωγών (κεφάλαιο III),
- μέτρα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης στον τομέα του αερίου (κεφάλαιο IV).

Στο άρθρο 30 του κανονισμού ορίζεται ότι «έως την 1η Οκτωβρίου 2023, η Επιτροπή προβαίνει σε επανεξέταση του παρόντος κανονισμού λαμβάνοντας υπόψη τη γενική κατάσταση του εφοδιασμού της Ένωσης με αέριο και υποβάλλει στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με τα κύρια πορίσματα της εν λόγω επανεξέτασης. Η Επιτροπή δύναται, με βάση την εν λόγω έκθεση, να προτείνει παράταση της ισχύος του παρόντος κανονισμού.»

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η παρούσα έκθεση, αφενός, περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή εφάρμοσε τον κανονισμό και, αφετέρου, παρέχει επισκόπηση των κύριων πορισμάτων και των συμπερασμάτων που προέκυψαν σχετικά με τις διατάξεις του κανονισμού.

² Το ίδιο ισχύει τόσο για τα προθεσμιακά συμβόλαια (επόμενου μήνα) του TTF (Title Transfer Facility) όσο και για την τιμή άμεσης παράδοσης (επόμενης ημέρας) του TTF.

ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ II (ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΑΕΡΙΟΥ)

Η Επιτροπή έχει υλοποιήσει τον συντονισμό των αγορών αερίου i) με τη θέσπιση μηχανισμού για την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις συμβάσεις και τους διαγωνισμούς για το αέριο, προκειμένου να υπάρχει μεγαλύτερη διαφάνεια στις αγορές αερίου και ii) με την οργάνωση της συγκέντρωσης της ζήτησης, της υποβολής προσφορών και της αντιστοίχισης, καθώς και τη θέσπιση μηχανισμού για τις από κοινού αγορές αερίου (στο εξής: μηχανισμός από κοινού αγορών). Στην έκθεση, η Επιτροπή παρουσιάζει τα αποτελέσματα και τα δεδομένα που ήταν διαθέσιμα στις 14 Ιουλίου 2023, τα οποία καλύπτουν τους διαγωνισμούς και τις συμβάσεις που κοινοποιήθηκαν έως την εν λόγω ημερομηνία, καθώς και τα αποτελέσματα των δύο πρώτων γύρων συγκέντρωσης της ζήτησης και υποβολής προσφορών του μηχανισμού από κοινού αγορών, οι οποίοι διοργανώθηκαν με την υποστήριξη του AggregateEU³.

Ο συντονισμός της συγκέντρωσης της ζήτησης αερίου και της υποβολής προσφορών θα συνεχιστεί έως τη λήξη ισχύος του κανονισμού.

Επανεξέταση του τμήματος 1 — Συντονισμός των αγορών αερίου στην Ένωση (άρθρο 3 και 4)

1. Διαφάνεια και ανταλλαγή πληροφοριών (άρθρο 3 του κανονισμού)

Η ενεργειακή κρίση αποκάλυψε την εξάρτηση της ΕΕ από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα και τις αρνητικές επιπτώσεις της έλλειψης συντονισμένης δράσης από τα κράτη μέλη της ΕΕ που αντιμετωπίζουν τη χρήση του εφοδιασμού με αέριο ως όπλου από τη Ρωσία, γεγονός που οδήγησε σε υψηλές τιμές και σε κρίση ασφάλειας του εφοδιασμού. Για να περιοριστεί η εξάρτηση της ΕΕ από τον εφοδιασμό με ρωσικό φυσικό αέριο και να μειωθούν οι τιμές, θεωρήθηκε ζωτικής σημασίας ο καλύτερος συντονισμός των αγορών αερίου από εξωτερικούς προμηθευτές. Ως εκ τούτου, το άρθρο 3 του κανονισμού⁴ αποσκοπεί στη διασφάλιση καλύτερου συντονισμού των αγορών αερίου στην ΕΕ και ενεργειακής αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Τούτο θα πρέπει να επιτευχθεί με την παροχή επισκόπησης στην Επιτροπή για τους επικείμενους διαγωνισμούς ή συμβάσεις για την πώληση και την αγορά αερίου. Για τον σκοπό αυτόν, οι εταιρείες φυσικού αερίου ή οι εταιρείες που χρησιμοποιούν αέριο υποχρεούνται να αποστέλλουν κοινοποιήσεις στην Επιτροπή σχετικά με τυχόν επικείμενους διαγωνισμούς ή συμβάσεις των οποίων η ποσότητα υπερβαίνει τις 5 TWh/έτος.

³ Ο AggregateEU είναι ο μηχανισμός συγκέντρωσης της ζήτησης και από κοινού αγορών τον οποίο διαχειρίζεται η Prisma, η οποία αποτελεί τον άρροχο υπηρεσιών στο πλαίσιο της ενεργειακής πλατφόρμας της ΕΕ, σύμφωνα με τον κανονισμό 2022/2576 του Συμβουλίου.

⁴ Το άρθρο 3 προβλέπει ότι: «1. Αποκλειστικά με σκοπό τον καλύτερο συντονισμό, οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου ή οι επιχειρήσεις που καταναλώνουν αέριο και είναι εγκατεστημένες στην Ένωση ή οι αρχές των κρατών μελών που προτίθενται να προκηρύξουν διαγωνισμό για την αγορά αερίου ή να ξεκινήσουν τις διαπραγματεύσεις με παραγωγούς ή προμηθευτές φυσικού αερίου από τρίτες χώρες για την αγορά αερίου, ποσότητας άνω των 5 TWh/έτος, ενημερώνουν την Επιτροπή και, κατά περίπτωση, το κράτος μέλος, στο οποίο οι εν λόγω επιχειρήσεις είναι εγκατεστημένες, για τη σύναψη σύμβασης προμήθειας αερίου ή μνημονίου συνεννόησης ή για την προκήρυξη διαγωνισμού για την αγορά αερίου.»

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 του κανονισμού, εάν η Επιτροπή θεωρεί ότι απαιτείται περαιτέρω συντονισμός όσον αφορά τους διαγωνισμούς ή τις συμβάσεις (για παράδειγμα, εάν οι διαγωνισμοί ή οι συμβάσεις ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά τη λειτουργία της αγοράς, την ασφάλεια του εφοδιασμού ή την αλληλεγγύη, ή θα μπορούσαν να ωφελήσουν τον μηχανισμό από κοινού αγορών), μπορεί να εκδώσει συστάσεις προς τις εταιρείες αυτές αφού ενημερώσει το ad hoc διοικητικό συμβούλιο της ενεργειακής πλατφόρμας της ΕΕ.

Στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις κοινοποιήσεις και τις συστάσεις του άρθρου 3

Στις 14 Ιουλίου 2023	Αριθμός	Ποσότητα παραδόσεων το 2023 [τεραβατώρες (TWh)]	Ποσότητα παραδόσεων το 2024 (TWh)	Ποσότητα παραδόσεων το 2025 (TWh)
Ληφθείσες κοινοποιήσεις, με αποτέλεσμα:	22	89,2	189,6	197,9
εκδοθείσες συστάσεις	2	11,05	25,5	25,5
δεν χρειάστηκε σύσταση	20	78,15	164,1	172,4
εν αναμονή αξιολόγησης	0	0	0	0

Η Επιτροπή οργάνωσε πολλαπλούς εξίσου αποδεκτούς και ασφαλείς διαύλους για την ασφαλή υποβολή των κοινοποιήσεων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 3 του κανονισμού. Κατ' αυτόν τον τρόπο, κατέστη δυνατό να αντιμετωπιστούν οι ανησυχίες των εταιρειών σχετικά με την ασφάλεια και την εμπιστευτικότητα και παράλληλα τα κράτη μέλη της ΕΕ να ενημερώνονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις εμπιστευτικότητας.

Κύρια πορίσματα: Συνολικά, η Επιτροπή θεωρεί ότι η εφαρμογή του άρθρου 3 οδήγησε σε μεγαλύτερη διαφάνεια των σχεδιαζόμενων διαγωνισμών και των συμβάσεων για την πώληση και την αγορά αερίου, εφόσον παρείχε στην Επιτροπή καλύτερη εικόνα των επικείμενων διαγωνισμών.

Οι μόνες κοινοποιήσεις που οδήγησαν σε συστάσεις βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού ήταν κοινοποιήσεις εταιρειών που σχεδίαζαν να προκηρύξουν διαγωνισμό. Κατά την εφαρμογή του κανονισμού, ανέκυψαν ορισμένες προκλήσεις: ορισμένες εμπορικές συμφωνίες κοινοποιήθηκαν εκ των υστέρων και οι εταιρείες δεν ήταν πρόθυμες να γνωστοποιήσουν εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες. Μέρη του κλάδου αμφισβήτησαν επίσης την ερμηνεία του κανονισμού, κυρίως όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα των κοινοποιήσεων κατά τη διάρκεια υπό εξέλιξη διαπραγματεύσεων.

Η Επιτροπή δεν μπορεί να εκτιμήσει με ακρίβεια πόσες κοινοποιήσεις δεν υποβλήθηκαν παρότι ενέπιπταν στις απαιτήσεις του άρθρου 3. Αυτό οφείλεται είτε στην περιορισμένη είτε στην ελλιπή πρόσβαση σε σύνολα δεδομένων σχετικά με τις υπογεγραμμένες εμπορικές συμφωνίες.

Συμπέρασμα: Η αρχή της υποχρέωσης κοινοποίησης των διαγωνισμών ή των συμβάσεων για την πώληση και την αγορά αερίου έχει καταστεί ένας νέος τρόπος αύξησης της διαφάνειας και πρόληψης του ανταγωνισμού σε δημοπρασίες. Οι κοινοποιήσεις των συμβάσεων

αποδείχθηκαν πιο προβληματικές, διότι το προσυμβατικό στάδιο είναι πολύ ευαίσθητο για τις επιχειρήσεις.

Η εφαρμογή της διάταξης αποδείχθηκε ευκολότερη για τις εκ των προτέρων κοινοποιήσεις των διαγωνισμών σε αντίθεση με τις συμβάσεις. Επίσης, δεδομένου ότι ο AggregateEU λειτουργεί μέσω διαγωνισμών, οι συστάσεις τις οποίες εκδίδει η Επιτροπή φαίνεται να είναι πιο συναφείς όταν απευθύνονται σε εταιρείες που σχεδιάζουν διαγωνισμούς οι οποίοι θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν μέσω του μηχανισμού AggregateEU.

Ένα άλλο δίδαγμα που αντλήθηκε είναι ότι η ευρύτερη πρόσβαση της Επιτροπής σε εκτενέστερο σύνολο δεδομένων σχετικά με τις υπογεγραμμένες εμπορικές συμφωνίες (μέσω συγκεντρωτικών και ανωνυμοποιημένων δεδομένων) αναμένεται, με τη σειρά της, να οδηγήσει σε καλύτερη επιβολή της υποχρέωσης για κοινοποίηση των συμβάσεων και των διαγωνισμών, καθώς και σε πιο ενδεδειγμένη αξιολόγηση του αντικτύπου των επιμέρους διαγωνισμών ή συμβάσεων.

2. Ad hoc διοικητικό συμβούλιο (άρθρο 4 του κανονισμού)

Η Επιτροπή συγκρότησε ad hoc διοικητικό συμβούλιο με απόφαση της Επιτροπής, της 13ης Ιανουαρίου 2023 [C(2023) 407 final⁵]. Το ad hoc διοικητικό συμβούλιο ενέκρινε τον εσωτερικό κανονισμό του στις 16 Φεβρουαρίου 2023 και πραγματοποίησε έξι συνεδριάσεις έως τις 14 Ιουλίου 2023.

Η προεδρία του ad hoc διοικητικού συμβουλίου ασκείται από τον εκτελεστικό αντιπρόεδρο Maroš Šefčovič και τα μέλη του είναι εκπρόσωποι υψηλού επιπέδου που διορίζονται από τις αρχές των κρατών μελών. Η γραμματεία της Ενεργειακής Κοινότητας συμμετέχει ως παρατηρητής και τα συμβαλλόμενα μέρη της Ενεργειακής Κοινότητας συμμετέχουν σε συνεδριάσεις για θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος κατόπιν πρόσκλησης.

Το ad hoc διοικητικό συμβούλιο συγκροτήθηκε για να διευκολύνει τον συντονισμό του μηχανισμού από κοινού αγορών, ιδίως τη συγκέντρωση της ζήτησης. Η Επιτροπή υποχρεούται επίσης να ζητεί τη γνώμη του ad hoc διοικητικού συμβουλίου σχετικά με τα σχέδια συστάσεων της σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 και να το ενημερώνει σχετικά με τις επιπτώσεις της συμμετοχής των εκάστοτε εταιρειών στον μηχανισμό από κοινού αγορών.

Κύρια πορίσματα: Η Επιτροπή θεωρεί ότι το ad hoc διοικητικό συμβούλιο εκπλήρωσε πλήρως το καθήκον του όσον αφορά τη διευκόλυνση του συντονισμού του μηχανισμού από κοινού αγορών σε εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της συγκέντρωσης της ζήτησης. Τα μέλη και οι παρατηρητές του ad hoc διοικητικού συμβουλίου διαδραμάτισαν καθοριστικό ρόλο στη διατήρηση ισχυρής και συνεχούς πολιτικής στήριξης προς την ενεργειακή πλατφόρμα της ΕΕ, στην προώθηση του μηχανισμού από κοινού αγορών και στην παροχή πληροφοριών στα αντίστοιχα εθνικά θεσμικά όργανα και στις ενδιαφερόμενες εταιρείες. Οι εθνικές συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης που διοργανώθηκαν από τα μέλη του ad hoc

⁵ Η απόφαση της Επιτροπής είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: [EUR-Lex - 32023D0208\(02\) - EL - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/lexuri/ui.do?uri=CELEX:32023D0208(02):EL:EUR-Lex).

διοικητικού συμβουλίου ήταν καθοριστικής σημασίας για την κινητοποίηση της πλευράς της ζήτησης και τον συντονισμό της συμμετοχής των ενεργοβόρων βιομηχανιών και των βιομηχανιών που καταναλώνουν μεγάλες ποσότητες αερίου. Τα μέλη του ad hoc διοικητικού συμβουλίου συνεργάστηκαν επίσης ενεργά με εθνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες και οργανισμούς εξαγωγικών πιστώσεων) για να εξετάσουν τον τρόπο απόκτησης και διασφάλισης εγγυήσεων για αγοραστές που δεν είναι επαρκώς φερέγγυοι.

Τα μέλη και οι παρατηρητές του ad hoc διοικητικού συμβουλίου διεξήγαγαν τακτικές συζητήσεις σχετικά με όλες τις βασικές πτυχές της ενεργειακής πλατφόρμας της ΕΕ, αντάλλαξαν βέλτιστες πρακτικές και παρείχαν πολύτιμη ανατροφοδότηση σχετικά με θέματα που αφορούν την εφαρμογή του μηχανισμού από κοινού αγορών. Τα κράτη μέλη της ΕΕ συζήτησαν επίσης την εφαρμογή του κανονισμού, ιδίως την υποχρεωτική συγκέντρωση της ζήτησης.

Επίσης, ζητήθηκε η γνώμη των μελών του ad hoc διοικητικού συμβουλίου σχετικά με τα σχέδια των συστάσεων που εκδόθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. προηγούμενη ενότητα ανωτέρω). Ωστόσο, οι παρατηρήσεις που ελήφθησαν ήταν μάλλον περιορισμένες και είχαν εφαρμογή μόνο σε περιορισμένο αριθμό συστάσεων.

Συμπέρασμα: Η λειτουργία του ad hoc διοικητικού συμβουλίου ήταν καθοριστικής σημασίας για την επιτυχή εφαρμογή του μηχανισμού από κοινού αγορών. Εξασφάλισε ισχυρότερη συμμετοχή των κρατών μελών της ΕΕ, καθώς και ευρεία συμμετοχή της βιομηχανίας.

Επανεξέταση του τμήματος 2 — Συγκέντρωση της ζήτησης και κοινές αγορές (άρθρα 5 έως 11 του κανονισμού)

3. Συγκέντρωση της ζήτησης και κοινές αγορές (άρθρα 5 έως 8 του κανονισμού)

i. AggregateEU: επιλογή του παρόχου υπηρεσιών

Η Επιτροπή σχεδίασε και εφάρμοσε τον μηχανισμό από κοινού αγορών με τη βοήθεια της PRISMA European Capacity Platform GmbH, η οποία επιλέχθηκε ως πάροχος υπηρεσιών σύμφωνα με τον κανονισμό.

Κύρια πορίσματα: Η Επιτροπή θεωρεί ότι με τις διατάξεις του κανονισμού σχετικά με την επιλογή και τη σύναψη σύμβασης με τον πάροχο υπηρεσιών κατέστη δυνατός ο διορισμός ειδικευμένου παρόχου υπηρεσιών για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη, τη διαχείριση και τη συντήρηση του AggregateEU.

Μέσω συνεχούς συνεργασίας με την Επιτροπή, η οποία ενεργεί ως αναθέτουσα αρχή, και υπό την καθοδήγησή της, η PRISMA δρομολόγησε εγκαίρως τον AggregateEU για την πλήρωση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης της ΕΕ ενόψει της περιόδου θέρμανσης 2023-2024.

Σε διάστημα μικρότερο των 3 μηνών, η PRISMA σχεδίασε, ανέπτυξε και έθεσε σε εφαρμογή —αξιοποιώντας υφιστάμενες ικανότητες και υπάρχοντα εργαλεία για την κατανομή

δυναμικότητας των αγωγών— τον μηχανισμό από κοινού αγορών σύμφωνα με τις διατάξεις της συγγραφής υποχρεώσεων και τους στόχους του κανονισμού. Στον κανονισμό δεν προσδιοριζόταν ρητά ο τρόπος εφαρμογής του μηχανισμού από κοινού αγορών, αλλά η Επιτροπή και η PRISMA έχουν μεριμνήσει μέχρι στιγμής για τις ακόλουθες πτυχές:

- Δημιούργησαν τον μηχανισμό AggregateEU με βάση τον σχεδιασμό της Επιτροπής και υπό την καθοδήγησή της.
- Καταχώρισαν συμμετέχοντες στην πλατφόρμα της PRISMA σύμφωνα με τα πρότυπα του κλάδου και επεξεργάστηκαν τις εγγραφές στον μηχανισμό AggregateEU, σύμφωνα με τα κριτήρια εξαίρεσης που ορίζονται στα άρθρα 8 και 9 του κανονισμού. Έως τις 14 Ιουλίου 2023, περισσότερες από 150 εταιρείες είχαν καταχωριστεί στον AggregateEU.
- Διοργάνωσαν γύρους συγκέντρωσης της ζήτησης, όπου οι εταιρείες μπορούσαν να καθορίσουν λεπτομερώς τις απαιτήσεις τους, συμπεριλαμβανομένων όλων των απαιτούμενων πληροφοριών σχετικά με τις ποσότητες, το χρονοδιάγραμμα και τα σημεία παράδοσης —βλ. πίνακα στο σημείο iii (AggregateEU: αρχικά αποτελέσματα).
- Συγκέντρωσαν προσφορές από πωλητές και αντιστοίχισαν τις πλέον ανταγωνιστικές προσφορές με τη συνολική ζήτηση, κατανέμοντας κατ' αναλογία τις προσφορές σε περίπτωση ανεπαρκούς προσφοράς —βλ. πίνακα στο σημείο iii (AggregateEU: αρχικά αποτελέσματα).
- Συνέλεξαν πληροφορίες σχετικά με την πορεία των διαπραγματεύσεων και τη σύναψη συμβάσεων μεταξύ αγοραστών και πωλητών, των οποίων οι θέσεις συγκλίνουν.

Για να ευθυγραμμιστεί η λειτουργία του μηχανισμού AggregateEU με τις επιχειρηματικές πρακτικές και τα πρότυπα και να εξασφαλιστεί η ευρεία αποδοχή του από τις επιχειρήσεις, ο μηχανισμός αναπτύχθηκε σε στενή συνεργασία με τον κλάδο, καθώς και με τα ενδιαφερόμενα μέρη που εκπροσωπούνται στη συμβουλευτική ομάδα του κλάδου. Αυτή η άτυπη ομάδα εμπειρογνομόνων, αποτελούμενη από 27 εταιρείες της ΕΕ και 11 παρατηρητές με πείρα στη διαπραγμάτευση αερίου στις παγκόσμιες αγορές, ήταν το κύριο φόρουμ για τη συμμετοχή των επιχειρήσεων και αποδείχθηκε πολύ χρήσιμη για την ενσωμάτωση μιας βιομηχανικής οπτικής στις συζητήσεις σχετικά με τις υπηρεσίες που έπρεπε να αναπτυχθούν στο πλαίσιο του μηχανισμού AggregateEU.

Η συμμετοχή της PRISMA, η οποία διαχειρίζεται μία από τις κορυφαίες πλατφόρμες διαπραγμάτευσης δυναμικότητας αερίου στην Ευρώπη, διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της αξιοπιστίας του μηχανισμού από κοινού αγορών και στην εξασφάλιση της εμπιστοσύνης των βιομηχανικών παραγόντων στη διαδικασία, ιδίως όσον αφορά την προστασία του εμπορικού απορρήτου.

Συμπέρασμα: Η στήριξη του παρόχου υπηρεσιών ήταν καθοριστικής σημασίας για την επιτυχή εφαρμογή του μηχανισμού από κοινού αγορών από την Επιτροπή σε ικανοποιητικό χρονικό διάστημα.

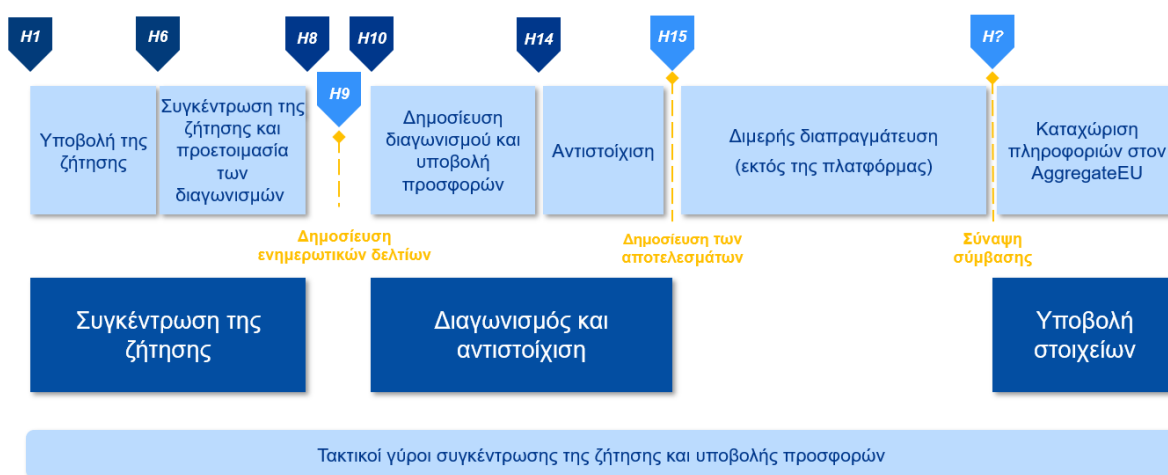
Ωστόσο, κατά την εξέταση της υλοποίησης της υπηρεσίας από τη σκοπιά του κανονισμού, θα ήταν πιο λογικό στις διατάξεις του σχετικά με τα κριτήρια επιλογής να έχει δοθεί

προτεραιότητα στην περιγραφή των υπηρεσιών έναντι των τεχνικών απαιτήσεων του εργαλείου ΤΠ.

ii. Σχεδιασμός του AggregateEU

Κύριος στόχος του σχεδιασμού του μηχανισμού AggregateEU ήταν να καταστούν δυνατές η συγκέντρωση της ζήτησης, η διοργάνωση γύρων υποβολής προσφορών έναντι διεθνών προμηθευτών αερίου και η αντιστοίχιση της ζήτησης με τις προσφορές των προμηθευτών.

Η Επιτροπή και ο πάροχος υπηρεσιών εφάρμοσαν τον μηχανισμό AggregateEU διοργανώνοντας γύρους υποβολής προσφορών, καθένας από τους οποίους περιλάμβανε τα ακόλουθα στάδια:

Κύρια πορίσματα: Κατά την περίοδο αναφοράς, οι μεγαλύτερες εταιρείες ήταν γενικά πιο πρόθυμες από τις μικρότερες να συμμετάσχουν στον μηχανισμό AggregateEU. Συνολικά πάνω από 150 εταιρείες διαφόρων μεγεθών από ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού έχουν εγγραφεί μέχρι στιγμής στον AggregateEU.

Οι συμμετέχοντες εκτίμησαν τον βαθμό ευελιξίας που παρέχει ο AggregateEU και το γεγονός ότι δεν φαίνεται να διαταράσσει τους μηχανισμούς της αγοράς. Ειδικότερα, εκτίμησαν τα είδη των διαθέσιμων προϊόντων [παράδοση σε εθνικά σημεία εξισορρόπησης ή τερματικούς σταθμούς υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ)], καθώς και το μηνιαίο προφίλ και τις ημερομηνίες παράδοσης.

Ορισμένοι συμμετέχοντες εξέφρασαν επίσης την ικανοποίησή τους για τη δυνατότητα προσφοράς και, στη συνέχεια, απόσυρσης της ζήτησης, καθώς και για τη δυνατότητα διεξαγωγής διαπραγματεύσεων με ομόφρονες αντισυμβαλλόμενους βάσει διαφορετικών όρων από εκείνους που έχουν υποβληθεί στον AggregateEU. Αντιθέτως, άλλοι παράγοντες της αγοράς και ορισμένες εθνικές αρχές αιτήθηκαν, αντί του τρέχοντος εθελοντικού χαρακτήρα του AggregateEU, η ζήτηση από τους αγοραστές και οι προσφορές από τους προμηθευτές να καταστούν πιο δεσμευτικές.

Μετά τον πρώτο γύρο υποβολής προσφορών, ορισμένοι συμμετέχοντες αιτήθηκαν την πραγματοποίηση προσαρμογών στον μηχανισμό ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στα πρότυπα κατανάλωσής τους. Η ευελιξία και ο σχεδιασμός του κανονιστικού πλαισίου

παρείχαν τη δυνατότητα στην Επιτροπή να ανταποκριθεί εν μέρει στα αιτήματα αυτά και να βελτιώσει περαιτέρω τη λειτουργία του AggregateEU μέσω τροποποίησης και επικαιροποίησης των χαρακτηριστικών του μεταξύ των γύρων υποβολής προσφορών. Για παράδειγμα, κατόπιν αιτήματος ορισμένων ενεργοβόρων επιχειρήσεων, οι τελευταίες ημερομηνίες παράδοσης στον δεύτερο γύρο υποβολής προσφορών παρατάθηκαν σε 20 μήνες, δηλαδή έως τον Μάρτιο του 2025.

Ωστόσο, η έλλειψη ισχυρής νομικής βάσης για την υποβολή στοιχείων από τους συμμετέχοντες σχετικά με τις συμβάσεις είχε ως αποτέλεσμα τη συνολικά περιορισμένη ανατροφοδότηση όσον αφορά τις συμβάσεις που συνάπτονται.

Τέλος, ο γεωγραφικός περιορισμός της συμμετοχής στον μηχανισμό AggregateEU από την πλευρά των αγοραστών ήταν προβληματικός για ορισμένους μεγάλους εταιρικούς οργανισμούς που βασίζονται σε θυγατρικές οι οποίες έχουν συσταθεί στο Ηνωμένο Βασίλειο, στην Ελβετία ή στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

Συμπέρασμα: Συνολικά, όπως επιβεβαιώθηκε από το ικανοποιητικό επίπεδο συμμετοχής αγοραστών και πωλητών στον μηχανισμό από κοινού αγορών, καθώς και από τα αποτελέσματα των δύο πρώτων γύρων, οι συμμετέχοντες εκτίμησαν κυρίως τον σχεδιασμό του μηχανισμού AggregateEU, τις υπηρεσίες που προσέφερε και την ανταπόκριση της Επιτροπής και του παρόχου υπηρεσιών στα αιτήματά τους. Κατά τη συνεδρίαση του ad hoc διοικητικού συμβουλίου της ενεργειακής πλατφόρμας της ΕΕ, τα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ εξέφρασαν επίσης την ικανοποίησή τους, όπως άλλωστε και ο κλάδος σε διάφορες συζητήσεις (συμπεριλαμβανομένων των συνεδριάσεων της συμβουλευτικής ομάδας του κλάδου).

Η υποβολή στοιχείων από τους συμμετέχοντες σχετικά με τα αποτελέσματα των σταδίων διαπραγμάτευσης και σύναψης συμβάσεων θα μπορούσε να είναι λεπτομερέστερη. Αυτό θα συνέβαλλε πιθανότατα στην καλύτερη μέτρηση της αποτελεσματικότητας και της επιτυχίας του μηχανισμού AggregateEU.

iii. AggregateEU: Αρχικά αποτελέσματα

Έως τις 14 Ιουλίου 2023, η Επιτροπή είχε δρομολογήσει δύο γύρους υποβολής προσφορών με τα ακόλουθα αποτελέσματα:

	Πρώτος γύρος Απρίλιος/Μάιος 2023	Δεύτερος γύρος Ιούνιος/Ιούλιος 2023	Σωρευτικά αποτελέσματα
<i>Κατάσταση</i>	<i>Έκλεισε</i>	<i>Έκλεισε</i>	—
Εγγραφές (συνολικά)	120	154	154
Συγκεντρωτική ζήτηση	11,6 δισεκατομμύ ρια κυβικά μέτρα (bcm)	15,9 bcm	27,5 bcm
Προσφορές προμήθειας	18,7 bcm	15,2 bcm	33,9 bcm
Καλυφθείσα ζήτηση	10,9 bcm	12 bcm	22,9 bcm

Περαιτέρω γύροι υποβολής προσφορών αναμένεται να δρομολογηθούν έως τα τέλη του 2023.

Κύρια πορίσματα: Σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού, η συμμετοχή στον μηχανισμό από κοινού αγορών μέσω του AggregateEU από την πλευρά των αγοραστών ήταν διαθέσιμη σε εταιρείες εγκατεστημένες στην ΕΕ και στα συμβαλλόμενα μέρη της Ενεργειακής Κοινότητας. Η συμμετοχή από την πλευρά των πωλητών ήταν ανοικτή σε όλες τις εταιρείες. Τόσο για τους αγοραστές όσο και για τους πωλητές, εξαιρέθηκαν οι εταιρείες που συνδέονται με τη Ρωσική Ομοσπονδία ή υπόκεινται σε περιοριστικά μέτρα της ΕΕ που θεσπίστηκαν λόγω των ενεργειών της Ρωσίας στην Ουκρανία.

Στις 14 Ιουλίου 2023, συνολικά 154 εταιρείες ήταν εγγεγραμμένες στον μηχανισμό AggregateEU. Ο αριθμός αυτός περιλαμβάνει εταιρείες εγκατεστημένες στην ΕΕ και εταιρείες εγκατεστημένες στα συμβαλλόμενα μέρη της Ενεργειακής Κοινότητας, ιδίως από την Ουκρανία, τη Μολδαβία και τη Σερβία, οι οποίες έδειξαν σημαντικό ενδιαφέρον για τον AggregateEU και δραστηριοποιήθηκαν και εκπροσωπήθηκαν ικανοποιητικά στους γύρους υποβολής προσφορών. Οι περισσότερες εταιρείες ήταν εταιρείες αερίου και εμπορικές εταιρείες. Ωστόσο, εκπροσωπήθηκαν και οι βιομηχανικοί τελικοί χρήστες.

Τα αποτελέσματα μόνο των δύο πρώτων γύρων υποβολής προσφορών, οι οποίοι συγκέντρωσαν 27,5 bcm ζήτησης, υπερέβησαν την υποχρεωτική συγκέντρωση της ζήτησης που προβλέπεται στον κανονισμό (13,5 bcm).

Οι προμηθευτές συνεργάστηκαν επίσης ενεργά, προσφέροντας 33,9 bcm στους δύο πρώτους γύρους, με αποτέλεσμα να υπάρξει σημαντική υπερπροσφορά.

Ο μηχανισμός από κοινού αγορών αποσκοπούσε στη δημιουργία νέων εμπορικών και επιχειρηματικών ευκαιριών για τους αγοραστές και τους προμηθευτές στην Ευρώπη. Στο πλαίσιο της κρίσης, παρείχε στους παράγοντες της αγοράς ένα εργαλείο για την εξεύρεση και τη σύναψη συμβατικών σχέσεων με δυνητικά νέους αντισυμβαλλόμενους, καθώς και για την προμήθεια αερίου με ανταγωνιστικούς όρους, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους και τα πρότυπα κατανάλωσής τους.

Η ανατροφοδότηση σχετικά με τον μηχανισμό από κοινού αγορών παραμένει ανοικτή. Υπάρχουν ενδείξεις από ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ και παράγοντες της αγοράς ότι ο μηχανισμός από κοινού αγορών συνέβαλε στην ενίσχυση της ασφάλειας του εφοδιασμού και ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να συνέβαλε στη συγκράτηση των τιμών σε χαμηλά επίπεδα και στη μείωση της αστάθειας της αγοράς. Ο μηχανισμός από κοινού αγορών φαίνεται επίσης ότι συνέβαλε στην αύξηση της διαφάνειας της αγοράς (μέσω της προσφοράς και της διαμόρφωσης των τιμών). Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ και παράγοντες της αγοράς διατήρησαν περισσότερες επιφυλάξεις σχετικά με την προστιθέμενη αξία του μηχανισμού.

Ο μηχανισμός από κοινού αγορών σχεδιάστηκε για να ωφελήσει ιδιαίτερα τις βιομηχανίες που καταναλώνουν μεγάλες ποσότητες αερίου και τους μικρότερους τελικούς χρήστες, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να εξασφαλίσουν την προμήθεια αερίου σε ανταγωνιστικές

τιμές μέσω της άμεσης συναλλαγής με τους παραγωγούς και τους εξαγωγείς που δραστηριοποιούνται στις αγορές χονδρικής πώλησης και ΥΦΑ.

Ένας μικρός αριθμός αγοραστών ανέφερε ότι ο μηχανισμός από κοινού αγορών συνέβαλε στη μείωση των τιμών αερίου στο πλαίσιο των υφιστάμενων συμβάσεών τους, οι οποίες είχαν συναφθεί εκτός του μηχανισμού AggregateEU. Έχουν επίσης συναφθεί αρκετές συμβάσεις ως αποτέλεσμα της αντιστοίχισης που πραγματοποιείται μέσω του AggregateEU. Αυτό αποδεικνύει ότι οι προσφορές των προμηθευτών στον AggregateEU ήταν ανταγωνιστικές ως προς την τιμή. Ταυτόχρονα, αρκετοί παράγοντες του κλάδου επισήμαναν ότι οι προσφορές τιμών που ελήφθησαν ήταν μεγαλύτερες ή ίσες της τιμής της αγοράς και ότι δεν προσελκύστηκαν νέες πηγές εφοδιασμού σε σύγκριση με εκείνες που ήταν ήδη γνωστές στους συμμετέχοντες.

Συμπέρασμα: Ο μηχανισμός AggregateEU προκάλεσε το ενδιαφέρον πολλών συμμετεχόντων στην αγορά, όπως αποδεικνύεται από τις συγκεντρωτικές και προσφερόμενες ποσότητες. Οι δύο πρώτοι γύροι υποβολής προσφορών διοργανώθηκαν μεταξύ Απριλίου και Ιουλίου 2023, όταν η κατάσταση στην αγορά σταθεροποιήθηκε σε σύγκριση με το καλοκαίρι του 2022. Το γεγονός ότι οι συνολικές ποσότητες που συγκεντρώθηκαν μόνο κατά τους δύο πρώτους γύρους ήταν διπλάσιες από την υποχρεωτική συγκέντρωση της ζήτησης, κατέδειξε ότι οι παράγοντες της αγοράς θεώρησαν τη συγκέντρωση της ζήτησης αερίου πολύ χρήσιμη στο πλαίσιο της κρίσης. Αυτό αποτελεί ένδειξη ότι οι παράγοντες της αγοράς ενδέχεται να ενδιαφέρονται για τη λειτουργία παρόμοιου μηχανισμού σε εθελοντική βάση.

4. Χρηματοπιστωτικές πτυχές (άρθρο 8 παράγραφος 3 του κανονισμού)

Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3 του κανονισμού, η Επιτροπή αξιολόγησε την ανάγκη στήριξης της ρευστότητας, συμπεριλαμβανομένων εγγυήσεων, για τους συμμετέχοντες στον μηχανισμό AggregateEU, και διοργάνωσε δραστηριότητες προβολής σε μια προσπάθεια να εξασφαλιστεί η εν λόγω στήριξη. Οι δραστηριότητες επικεντρώθηκαν i) στον προσδιορισμό των αναγκών όλων των ενδιαφερομένων, και των χρηματοπιστωτικών προϊόντων για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών αυτών και ii) στη δημιουργία ενός δικτύου δημόσιων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που είναι πρόθυμα να παράσχουν τέτοια προϊόντα.

Για παράδειγμα, οι εγγυήσεις με τη μορφή τυποποιημένης πιστωτικής επιστολής εξυπηρετούν κυρίως τις ανάγκες των μικρότερων εταιρειών αερίου παρέχοντάς τους τη δυνατότητα αντιμετώπισης ζητημάτων πιστοληπτικής ικανότητας, καθώς και των ενεργοβόρων εταιρειών, οι οποίες δεν διέθεταν προηγούμενη εμπειρία δραστηριοποίησης στην παγκόσμια αγορά αερίου ούτε είχαν εδραιωμένες σχέσεις με προμηθευτές. Οι εγγυήσεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στο να διασφαλιστεί ότι όλες οι εταιρείες που συμμετέχουν στον μηχανισμό AggregateEU, ανεξάρτητα από το προφίλ τους και τους τομείς στους οποίους δραστηριοποιούνται, μπορούν να επωφεληθούν στο έπακρο από τον μηχανισμό από κοινού αγορών.

Οι δραστηριότητες προβολής που διοργανώθηκαν σε πολιτικό επίπεδο και σε επίπεδο εμπειρογνομόνων περιλάμβαναν πολυάριθμες πολυμερείς και διμερείς συναντήσεις και προσκλήσεις για συγκεκριμένα θέματα, οι οποίες διοργανώθηκαν σε συνεργασία με

ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες και ιδρύματα και τις διάφορες ενώσεις τους, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση Μακροπρόθεσμων Επενδύσεων και η Ένωση της Βέρνης, καθώς και συζητήσεις για συγκεκριμένα θέματα σε εργαστήρια και συνεδριάσεις περιφερειακών ομάδων στα κράτη μέλη της ΕΕ.

Τα μέλη του *ad hoc* διοικητικού συμβουλίου της ενεργειακής πλατφόρμας της ΕΕ διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο, αφενός βοηθώντας την Επιτροπή να αξιολογήσει τις ανάγκες για εγγυήσεις των ευρωπαϊκών εταιρειών που είναι εγκατεστημένες στην επικράτειά τους και συμμετείχαν ενεργά στον μηχανισμό AggregateEU, και αφετέρου συμβάλλοντας στην προσέγγιση εθνικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Η σύνθεση του δικτύου είχε ως εξής:

Στις 14 Ιουλίου 2023	Αριθμός	Επωνυμία
Δημόσια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	8	—
Διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης ⁶
Εθνικές Αναπτυξιακές Τράπεζες	3	BGK (Πολωνία) Finnvera (Φινλανδία) Instituto de Crédito Oficial (Ισπανία)
Οργανισμοί εξαγωγικών πιστώσεων	4	Eksfin (Νορβηγία) Exim Banca Românească (Ρουμανία) Exim Banca Slovakia (Σλοβακία) SACE (Ιταλία)

Κατ' αυτόν τον τρόπο, ο μηχανισμός AggregateEU ήταν σε θέση να παράσχει πληροφορίες σχετικά με τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα που βρίσκονταν στη διάθεση των ενδιαφερόμενων μερών με βάση την αξιολόγηση της Επιτροπής.

Κύρια πορίσματα: Το δίκτυο παρείχε ικανοποιητική γεωγραφική κάλυψη, ιδίως χάρη στη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης και της Eksfin, καθώς διέθετε τη δυνατότητα να παρέχει εγγυήσεις για φυσικό αέριο σε εταιρείες που είναι εγκατεστημένες σε πολλές χώρες. Ορισμένα δημόσια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δεν ήταν σε θέση να παράσχουν εγγυήσεις λόγω των εντολών τους για απανθρακοποίηση και/ή πρότειναν τη δημιουργία κρατικής εγγύησης της Επιτροπής ή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Ορισμένοι ανέφεραν επίσης έλλειψη ενδιαφέροντος εκ μέρους των αγοραστών.

Συμπέρασμα: Θα ήταν σκόπιμο να εξεταστεί ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να προβλεφθούν περαιτέρω προσπάθειες για την παροχή προσαρμοσμένης και οικονομικά προσιτής χρηματοδοτικής στήριξης⁷ με τη μορφή εγγυήσεων και άλλων μέσων. Με τη στήριξη αυτή μπορεί να διασφαλιστεί πιο ενεργός συμμετοχή των μικρότερων εταιρειών αερίου και της ενεργοβόρου βιομηχανίας στον μηχανισμό από κοινού αγορών, καθώς αυτές αναμένεται να ωφεληθούν κυρίως από την ενεργειακή πλατφόρμα της ΕΕ.

⁶ Ο κατάλογος των χωρών όπου δραστηριοποιείται η ETAA διατίθεται στη διεύθυνση <https://www.ebrd.com/where-we-are.html>.

⁷ Όταν η χρηματοδοτική στήριξη, είτε με τη μορφή εγγυήσεων είτε με άλλη μορφή, συνιστά κρατική ενίσχυση, θα υπόκειται σε έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων σύμφωνα με τα άρθρα 107 και 108 της ΣΛΕΕ.

5. Εφοδιασμός με φυσικό αέριο που εξαιρείται από τις από κοινού αγορές (άρθρο 9 του κανονισμού)

Η Επιτροπή εφάρμοσε το άρθρο 9 του κανονισμού απαιτώντας από τις εταιρείες που συμμετείχαν στον μηχανισμό AggregateEU να υπογράψουν υπεύθυνη δήλωση⁸ σχετικά με τη συμμόρφωσή τους με την εξαίρεση του φυσικού αερίου που προέρχεται από τη Ρωσική Ομοσπονδία.

Κύρια πορίσματα: Οι συμμετέχοντες έθεσαν ερωτήσεις σχετικά με τον ορισμό της ιδιοκτησίας και του ελέγχου⁹. Η Επιτροπή είχε επίσης ορισμένους τεχνικούς και πρακτικούς περιορισμούς όσον αφορά την αξιολόγηση της προέλευσης του φυσικού αερίου που αντιστοιχίστηκε στον μηχανισμό AggregateEU. Η Επιτροπή και η PRISMA εξασφάλισαν τη συμμόρφωση μέσω της υπεύθυνης δήλωσης και συμπληρωματικών ελέγχων, κατά περίπτωση (όπως ο έλεγχος των αντισυμβαλλομένων και η παρακολούθηση του ΥΦΑ).

Συμπέρασμα: Η Επιτροπή θα συνεχίσει να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για τον έλεγχο της προέλευσης του αερίου και την παρακολούθηση της εξαίρεσης του φυσικού αερίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία χρησιμοποιώντας την υπεύθυνη δήλωση και, όπου απαιτείται, μέσω περαιτέρω ελέγχων.

6. Υποχρεωτική χρήση του AggregateEU (άρθρο 10 του κανονισμού)

Με βάση τις πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες στις 14 Ιουλίου 2023, θεωρείται ότι 19 κράτη μέλη της ΕΕ έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά τη συγκέντρωση της ζήτησης σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 2 του κανονισμού. Για πολλά από αυτά, η ζήτηση που συγκεντρώθηκε μόνο στους δύο πρώτους γύρους ήταν διπλάσια, ή ακόμη και πολλαπλάσια των αντίστοιχων υποχρεωτικών ποσοτήτων συγκέντρωσης της ζήτησης.

Κύρια πορίσματα: Δεδομένου του καινοτόμου χαρακτήρα του μηχανισμού από κοινού αγορών, η υποχρέωση συγκέντρωσης της ζήτησης ήταν ένας καλός τρόπος κινητοποίησης της ζήτησης σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ.

⁸ Το σχετικό υπόδειγμα διατίθεται στη διεύθυνση <https://aggregateeu.prisma-capacity.eu/support/solutions/articles/36000429400-how-to-fill-out-the-declaration-of-honor->.

⁹ Στο άρθρο 8 (συμμετοχή στη συγκέντρωση της ζήτησης και στις από κοινού αγορές) ορίζεται ότι: «1. Η συμμετοχή στη συγκέντρωση της ζήτησης και στις από κοινού αγορές είναι ανοικτή και διαφανής σε όλες τις επιχειρήσεις φυσικού αερίου και τις επιχειρήσεις που καταναλώνουν αέριο και είναι εγκατεστημένες στην Ένωση ανεξάρτητα από την αιτούμενη ποσότητα. Οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου και οι επιχειρήσεις που καταναλώνουν αέριο απαγορεύεται να συμμετέχουν ως προμηθευτές, παραγωγοί και αγοραστές στη συγκέντρωση της ζήτησης και στις από κοινού αγορές, εάν: α) υπόκεινται σε περιοριστικά μέτρα της Ένωσης που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 215 ΣΛΕΕ, ιδίως περιοριστικών μέτρων της Ένωσης τα οποία θεσπίζονται λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία, ή ενεργειών που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας· β) ανήκουν ή ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα ή ενεργούν για λογαριασμό ή υπό την καθοδήγηση φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή φορέων που αποτελούν αντικείμενο των εν λόγω περιοριστικών μέτρων της Ένωσης· ή γ) ανήκουν ή ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα ή ενεργούν για λογαριασμό ή υπό την καθοδήγηση της Ρωσικής Ομοσπονδίας ή της κυβέρνησής της ή οποιουδήποτε ρωσικού φυσικού ή νομικού προσώπου ή οντότητας ή φορέα εγκατεστημένου στη Ρωσία.»

Κάποια κράτη μέλη της ΕΕ τα οποία δεν διαθέτουν τα κατάλληλα εργαλεία παρακολούθησης και επιβολής έπρεπε να βασιστούν αποκλειστικά στην αξιολόγηση της Επιτροπής, η οποία μπορούσε να έχει μόνον ενδεικτικό χαρακτήρα.

Συμπέρασμα: Η υποχρεωτική συγκέντρωση της ζήτησης συνέβαλε στην κινητοποίηση της ζήτησης σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ. Σε άλλα κράτη μέλη, το έντονο ενδιαφέρον για συμμετοχή στον μηχανισμό AggregateEU οδήγησε στη συγκέντρωση σημαντικών ποσοτήτων, πολύ πάνω από τα υποχρεωτικά επίπεδα.

Για την αποτελεσματική επιβολή της διάταξης ενδεχομένως να απαιτούνταν σαφέστερη υποχρέωση των κρατών μελών της ΕΕ να λάβουν κατάλληλα μέτρα, όπως η θέσπιση δεσμευτικών μέσων για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με το απαιτούμενο επίπεδο συγκέντρωσης της ζήτησης, λαμβανομένης παράλληλα υπόψη της ανάγκης να αποφευχθεί η επιβολή περιττού διοικητικού φόρτου, ιδίως στα κράτη μέλη με περιορισμένη κατανάλωση αερίου.

7. Κοινοπραξία αγοράς αερίου (άρθρο 11 του κανονισμού)

Το άρθρο 11 του κανονισμού προβλέπει ότι οι εταιρείες μπορούν «να συντονίζουν [...] στοιχεία των όρων της σύμβασης αγοράς» σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού.

Δεν δημιουργήθηκε κοινοπραξία αγοράς αερίου, πιθανώς λόγω της πολυπλοκότητας που θα συνεπαγόταν και των χρονικών περιορισμών τους οποίους έθετε η ανάγκη να τεθεί ο μηχανισμός από κοινού αγορών σε λειτουργία πριν από την έναρξη της περιόδου πλήρωσης των δεξαμενών αποθήκευσης αερίου.

Αντ' αυτού, σε διαβούλευση με τις εθνικές αρχές και τους παράγοντες της αγοράς, η Επιτροπή αποφάσισε να προτείνει δύο μοντέλα συνεργασίας, το μοντέλο του «αντιπροσώπου¹⁰» και το μοντέλο του «κεντρικού αγοραστή¹¹», για να διευκολύνει τη συμμετοχή των ευρωπαϊκών εταιρειών στον μηχανισμό από κοινού αγορών.

Τα δύο αυτά μοντέλα θα μπορούσαν να φανούν ιδιαίτερα χρήσιμα για τις εταιρείες που δεν μπορούν να φτάσουν το κατώτατο όριο ποσότητας κατά την υποβολή της ζήτησής τους, δεν διαθέτουν εμπειρογνώσια στη διαπραγμάτευση συμβάσεων αγοράς αερίου στην παγκόσμια αγορά (π.χ. η ενεργοβόρος βιομηχανία) ή δεν διαθέτουν την αναγκαία δυναμικότητα επαναεριοποίησης ή αποθήκευσης υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ).

Στις 14 Ιουλίου 2023 καταχωρίστηκαν στον μηχανισμό AggregateEU 16 εταιρείες οι οποίες ενδιαφέρονταν να παράσχουν υπηρεσίες ως αντιπρόσωποι και 11 οι οποίες ενδιαφέρονταν να παράσχουν υπηρεσίες ως κεντρικοί αγοραστές.

Στον κανονισμό ορίζεται ότι «η μετακύλιση των χαμηλότερων τιμών θα αποτελέσει σημαντική ένδειξη της επιτυχίας των από κοινού αγορών, καθώς είναι ζωτικής σημασίας για τους

¹⁰ Στο πλαίσιο του μοντέλου αυτού, οι αγοραστές μπορούν να ζητήσουν από άλλη εταιρεία να ενεργεί ως αντιπρόσωπος ο οποίος παρέχει υπηρεσίες (για παράδειγμα, την κράτηση χρονοθυρίδας σε τερματικό σταθμό ΥΦΑ).

¹¹ Στο πλαίσιο του μοντέλου αυτού, αρκετοί αγοραστές μπορούν να ζητήσουν από άλλη εταιρεία να ενεργεί εξ ονόματός τους ως αγοραστής και να αγοράζει αέριο για λογαριασμό τους.

καταναλωτές». Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ζήτησε από τις εταιρείες που προσφέρουν υπηρεσίες κεντρικού αγοραστή να χρεώνουν στους πελάτες τους τις υπηρεσίες που προσφέρουν, αλλά να μετακυλίνουν το κόστος του ίδιου του εμπορεύματος.

Κύρια πορίσματα: Το άρθρο 11 του κανονισμού σχεδιάστηκε ως υποστηρικτικό εργαλείο κατά τη διάρκεια μιας κατάστασης έκτακτης ανάγκης και ήταν επαρκές για να είναι σε θέση η Επιτροπή να διευκολύνει τη διαδικασία δημιουργίας κοινοπραξιών (παρότι δεν δημιουργήθηκε καμία) και ανάπτυξης άλλων μοντέλων συνεργασίας των εταιρειών σύμφωνα με τους ενωσιακούς κανόνες ανταγωνισμού. Η συνεργασία των εταιρειών μπορεί να προσφέρει σε μικρότερες και άπειρες εταιρείες την ευκαιρία να συγκεντρώσουν τη ζήτησή τους, να αποκτήσουν πρόσβαση στις παγκόσμιες αγορές αερίου, συμπεριλαμβανομένων των προμηθευτών ΥΦΑ, και να εξασφαλίσουν προμήθειες σε ανταγωνιστικές τιμές, με αποτελεσματικότερο και πιο επωφελή τρόπο. Αυτό συνάδει με τις περιορισμένες παρατηρήσεις που ελήφθησαν από μερικούς βιομηχανικούς παράγοντες, σύμφωνα με τις οποίες αυτά τα μοντέλα συνεργασίας θα μπορούσαν κάλλιστα να είχαν αυξήσει τη συμμετοχή τους στον μηχανισμό AggregateEU.

Ωστόσο, λόγω της περιορισμένης πείρας που έχει αποκτηθεί μέχρι σήμερα, δεν είναι δυνατόν να εξαχθούν γενικά συμπεράσματα σχετικά με την πλήρη εφαρμογή των εν λόγω μοντέλων.

Συμπέρασμα: Σε πλαίσιο κρίσης, η Επιτροπή πιστεύει ότι όλα τα υφιστάμενα μοντέλα συνεργασίας που προαναφέρθηκαν θα μπορούσαν να αποτελέσουν βιώσιμες επιλογές. Τούτο έχει υποστηριχθεί από ορισμένους βιομηχανικούς φορείς που επισημαίνουν το γεγονός ότι τα εν λόγω μοντέλα συνεργασίας θα μπορούσαν να συμβάλουν στην αύξηση των οφελών του μηχανισμού από κοινού αγορών. Ωστόσο, εκτός του πλαισίου μιας κατάστασης έκτακτης ανάγκης, το αν —και με ποιον τρόπο— οι εταιρείες επιθυμούν ενδεχομένως να συνεργαστούν για την αγορά αερίου θα πρέπει να καθορίζεται εντός των ορίων των ενωσιακών κανόνων ανταγωνισμού και με γνώμονα την ομαλή λειτουργία της ευρωπαϊκής αγοράς αερίου, η οποία καθοδηγείται από τον ανταγωνισμό.

Επανεξέταση του τμήματος 3 — Μέτρα για την ενίσχυση της χρήσης εγκαταστάσεων ΥΦΑ, εγκαταστάσεων αποθήκευσης αερίου και αγωγών (άρθρα 12 έως 14 του κανονισμού)

Ο κανονισμός περιέχει διατάξεις για την ενίσχυση της διαφάνειας και τη διευκόλυνση του δευτερογενούς εμπορίου δυναμικότητων αποθήκευσης ΥΦΑ και αερίου. Οι ρυθμίσεις για μεγαλύτερη διαφάνεια είναι παρόμοιες με εκείνες για τη μεταφορά φυσικού αερίου με τη χρήση αγωγών και συμβάλλουν σημαντικά στη βελτιστοποίηση της χρήσης του ΥΦΑ και των δυναμικότητων αποθήκευσης στην ΕΕ.

8. Πλατφόρμα δέσμευσης δευτερογενούς δυναμικότητας για χρήστες εγκαταστάσεων ΥΦΑ και χρήστες εγκαταστάσεων αποθήκευσης αερίου (άρθρο 12 του κανονισμού)

Κύρια πορίσματα: Οι πλατφόρμες δέσμευσης δευτερεύουσας δυναμικότητας έχουν δημιουργηθεί από μεμονωμένους διαχειριστές αποθήκευσης και ΥΦΑ και βρίσκονται πλέον σε πλήρη λειτουργία. Η Gas Infrastructure Europe (GIE) διαθέτει αποθετήριο συνδέσμων προς δευτερεύουσες πλατφόρμες δέσμευσης δυναμικότητας οι οποίες προσφέρονται από τους διαχειριστές των υποδομών.

Η δευτερεύουσα δέσμευση καθιστά δυνατή την αποτελεσματικότερη κατανομή της δυναμικότητας που δεν χρησιμοποιείται στις πρωτογενείς αγορές. Η πρόσθετη διαφάνεια στον τομέα αυτόν επιτρέπει στους συμμετέχοντες στην αγορά να βρίσκουν ευκολότερα επιλογές για χρήση της δυναμικότητας όλων των υποδομών στην αγορά της ΕΕ, ιδίως εάν εισάγονται στην ΕΕ μεγάλες ποσότητες ΥΦΑ.

Συμπέρασμα: Παρόμοιες διατάξεις έχουν συμπεριληφθεί στο άρθρο 10 του αναθεωρημένου κανονισμού για το αέριο [κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 715/2009] (δέσμη μέτρων για τις αγορές υδρογόνου και απανθρακοποιημένου αερίου) που προτάθηκε τον Δεκέμβριο του 2021 από την Επιτροπή και βρίσκεται επί του παρόντος υπό διαπραγμάτευση από τους συννομοθέτες.

9. Πλατφόρμες διαφάνειας για εγκαταστάσεις ΥΦΑ και εγκαταστάσεις αποθήκευσης αερίου (άρθρο 13 του κανονισμού)

Κύρια πορίσματα: Η GIE διαχειρίζεται δύο κύριες πλατφόρμες οι οποίες καλύπτουν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ουκρανία: την «Aggregated Gas Storage Inventory» [Απογραφή Συγκεντρωτικής Αποθήκευσης Αερίου (AGSI)] για την αποθήκευση αερίου και την «Aggregated LNG Storage Inventory» [Απογραφή Συγκεντρωτικής Αποθήκευσης ΥΦΑ (ALSI)] για το ΥΦΑ.

Μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού, προστέθηκαν νέες συνιστώσες στις εν λόγω πλατφόρμες, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τις προσφερόμενες υπηρεσίες και τους όρους που ισχύουν για τις υπηρεσίες αυτές, τις συμβατικές και διαθέσιμες δυναμικότητες των εγκαταστάσεων αποθήκευσης και ΥΦΑ, τα τιμολόγια κ.λπ. Οι πλατφόρμες καλύπτουν επί του παρόντος σχεδόν όλους τους μεγάλους κλίμακας τερματικούς σταθμούς ΥΦΑ της ΕΕ (καθώς μόνο 5 διαχειριστές συστημάτων ΥΦΑ δεν βρίσκονται στις

πλατφόρμες) και το 98 % των εγκαταστάσεων αποθήκευσης της ΕΕ (καθώς μόνο 3 διαχειριστές συστημάτων αποθήκευσης δεν βρίσκονται στις πλατφόρμες).

Η μεγαλύτερη διαφάνεια συμβάλλει στην καλύτερη και πληρέστερη επισκόπηση των αγορών ΥΦΑ και αποθήκευσης στην ΕΕ. Έχει επίσης ως αποτέλεσμα την αποδοτικότερη χρήση αυτών των υποδομών. Η μεγαλύτερη διαφάνεια στην αγορά ΥΦΑ της ΕΕ δημιουργεί επίσης τη δυνατότητα προσέλκυσης επιπλέον προμηθευτών.

Συμπέρασμα: Παρόμοιες διατάξεις έχουν συμπεριληφθεί στο άρθρο 31 του αναθεωρημένου κανονισμού αριθ. 715/2009 για το αέριο (δέσμη μέτρων για τις αγορές υδρογόνου και απανθρακοποιημένου αερίου) που προτάθηκε τον Δεκέμβριο του 2021 από την Επιτροπή και βρίσκεται επί του παρόντος υπό διαπραγμάτευση από τους συννομοθέτες.

10. Αποτελεσματικότερη χρήση των δυναμικοτήτων μεταφοράς (άρθρο 14 του κανονισμού)

Το άρθρο 14 του κανονισμού αποσκοπεί στη βελτίωση της χρήσης των δυναμικοτήτων μεταφοράς λαμβανομένων υπόψη των αλλαγών στην κατεύθυνση των ροών αερίου στην ΕΕ. Οι υφιστάμενες κατευθυντήριες γραμμές για τις διαδικασίες διαχείρισης της συμφόρησης καθορίζουν διαδικασίες απώλειας σε περίπτωση μη χρήσης. Ωστόσο, οι διαδικασίες αυτές εφαρμόζονται μόνο στα σημεία διασύνδεσης που παρουσιάζουν συμφόρηση και σχεδιάστηκαν είτε με πολύ βραχυπρόθεσμο είτε με πολύ μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Το άρθρο 14 προβλέπει την εφαρμογή διαδικασιών απώλειας σε περίπτωση μη χρήσης σε όλα τα σημεία διασύνδεσης, ανεξάρτητα από το αν παρουσιάζουν συμφόρηση ή όχι. Υπάρχουν δύο βασικές δυνατότητες εφαρμογής του άρθρου 14: i) η εφαρμογή της νέας μηνιαίας διαδικασίας απώλειας σε περίπτωση μη χρήσης η οποία προβλέπεται στον κανονισμό, ή ii) η επέκταση των υφιστάμενων διαδικασιών απώλειας σε περίπτωση μη χρήσης σε όλες τις γραμμές διασύνδεσης και όχι μόνο σε εκείνες που παρουσιάζουν συμφόρηση.

Κύρια πορίσματα: Κανένα κράτος μέλος της ΕΕ δεν επέλεξε τη νέα μηνιαία διαδικασία απώλειας σε περίπτωση μη χρήσης, επιλέγοντας αντ' αυτής τις διαδικασίες που προβλέπονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις διαδικασίες διαχείρισης της συμφόρησης, όπως επιτρέπεται από τον κανονισμό.

Συμπεράσματα: Ο αντίκτυπος της εφαρμογής του άρθρου 14 στη μεταφορά αερίου θα αξιολογηθεί με τη χρήση της παραμέτρου των δυναμικοτήτων μεταφοράς που έχουν δεσμευθεί μέσω διαδικασιών απώλειας σε περίπτωση μη χρήσης, το αργότερο έως το τέλος του 2024. Έτσι θα καταστεί δυνατός ο προσδιορισμός της συχνότητας εφαρμογής των διαδικασιών απώλειας σε περίπτωση μη χρήσης, καθώς και της χρησιμότητάς τους.

**ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΙΙΙ (ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΩΝ
ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΩΝ ΤΙΜΩΝ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗΣ ΕΝΔΟΗΜΕΡΗΣΙΑΣ
ΑΣΤΑΘΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ)**

**Επανεξέταση του τμήματος 1 — Αλληλεγγύη αερίου για τον εφοδιασμό με ηλεκτρική
ενέργεια, τις βασικές βιομηχανίες και τους προστατευόμενους πελάτες (άρθρα 15
έως 22)**

**1. Προσωρινό ενδοημερήσιο εργαλείο για τη διαχείριση της υπερβολικής αστάθειας
στις αγορές ενεργειακών παραγώγων (άρθρα 15 έως 17 του κανονισμού)**

Σύμφωνα με τα άρθρα 15 έως 17 του κανονισμού, απαιτείται οι τόποι διαπραγμάτευσης στους οποίους γίνονται αντικείμενο διαπραγμάτευσης παράγωγα επί εμπορευμάτων του ενεργειακού τομέα (παράγωγα των οποίων το υποκείμενο στοιχείο του ενεργητικού είναι το αέριο ή η ηλεκτρική ενέργεια) να δημιουργούν προσωρινούς μηχανισμούς διαχείρισης της ενδοημερήσιας αστάθειας (IVM). Το μέτρο αυτό αποσκοπεί στην προστασία των συμμετεχόντων στις αγορές από τα υψηλά επίπεδα αστάθειας στις αγορές αυτές, με την απαίτηση οι μηχανισμοί που έχουν συσταθεί από τους τόπους διαπραγμάτευσης να αποτρέπουν τις υψηλές διακυμάνσεις των τιμών εντός μίας ημέρας διαπραγμάτευσης.

Για να ληφθεί υπόψη η ποικιλία των μέσων που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης και τα διάφορα επίπεδα ρευστότητας των αγορών ενεργειακών παραγώγων, καθορίζονται στον κανονισμό μόνο βασικές παράμετροι για τη λειτουργία των μηχανισμών IVM και απαιτείται η προσαρμογή τους στα χαρακτηριστικά κάθε σύμβασης και τόπου διαπραγμάτευσης. Στον κανονισμό παρέχεται επίσης η δυνατότητα εφαρμογής των IVM από τους τόπους διαπραγμάτευσης με την ενσωμάτωσή τους σε υφιστάμενα μέτρα διακοπής συναλλαγών αντί της δημιουργίας πρόσθετου μηχανισμού.

Στις 30 Ιουνίου 2023, και σύμφωνα με την εντολή που της έχει δοθεί στο άρθρο 17 του κανονισμού, η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) δημοσίευσε έκθεση στην οποία τεκμηριώνονται πιθανές αποκλίσεις στην εφαρμογή των μηχανισμών IVM από τους τόπους διαπραγμάτευσης και αξιολογείται η αποτελεσματικότητα του μέτρου¹².

Κύρια πορίσματα: Στην έκθεσή της, η ESMA επισημαίνει ότι οι μηχανισμοί IVM που εφαρμόστηκαν φάνηκαν εν γένει κατάλληλα ρυθμισμένοι, με την επιφύλαξη ότι η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε σε μια χρονική στιγμή κατά την οποία δεν υπήρχαν στοιχεία για επεισόδια παρατεταμένης αστάθειας που επηρέαζαν τις συναλλαγές σε παράγωγα επί εμπορευμάτων του ενεργειακού τομέα. Τα μέτρα που ορίζονται στα άρθρα 15 έως 17 του κανονισμού εφαρμόστηκαν σε 17 τόπους διαπραγμάτευσης¹³. Στα πορίσματα της ESMA

¹² Η έκθεση είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2023-06/ESMA70-156-6509_Final_Report_Intra-day_Volatility_Management_Mechanism.pdf.

¹³ CapMan AD (Βέλγιο), 42 Financial Services (Τσεχία), Ευρωπαϊκό Χρηματιστήριο Ενέργειας (Γερμανία — τόσο η ρυθμιζόμενη αγορά όσο και ο μηχανισμός οργανωμένης διαπραγμάτευσης), MEFF Power (Ισπανία), CIMD SV SA (Ισπανία), Tradition Espana (Ισπανία), Griffin Markets Europe (Γαλλία),

γίνεται λόγος για κάποιον βαθμό διαφοροποίησης ως προς τον τρόπο με τον οποίο οι τόποι διαπραγμάτευσης εφάρμοσαν τους μηχανισμούς IVM, λόγω των χαρακτηριστικών κάθε τύπου διαπραγμάτευσης και σύμβασης. Οι αποκλίσεις αφορούσαν ιδίως:

- την επιλογή της «τιμής αναφοράς» καθώς το χαμηλό επίπεδο ρευστότητας ορισμένων συμβάσεων σε ορισμένους τύπους διαπραγμάτευσης είχε ως αποτέλεσμα να χρησιμοποιούν τις τιμές σε άλλους τύπους ως ενδείκτες για τον καθορισμό της τιμής αναφοράς·
- τη συχνότητα ανανέωσης της τιμής αναφοράς και των ορίων τιμών, καθώς λόγω της χαμηλής ρευστότητας τα χρονικά διαστήματα μεταξύ των εν λόγω ανανεώσεων ήταν μεγαλύτερα·
- το εύρος του «διαδρόμου τιμών», όπου τα μεγάλα όρια είναι ακατάλληλα για μη ρευστοποιήσιμες συμβάσεις.

Συνολικά, η εκτίμηση της ESMA είναι ότι οι αποκλίσεις αυτές μπορούν να δικαιολογηθούν και ότι ο μηχανισμός IVM έχει εφαρμοστεί κατάλληλα από τους τύπους διαπραγμάτευσης. Ωστόσο, η ESMA επισημαίνει επίσης ότι ο IVM δεν είναι κατάλληλος για μη ρευστοποιήσιμες συμβάσεις, στην περίπτωση των οποίων οι δυσκολίες εφαρμογής του φαίνεται να υπερτερούν κάθε δυνητικού οφέλους. Η ESMA αναφέρει ότι μόνο ένας τύπος διαπραγμάτευσης έχει ενεργοποιήσει τους οικείους μηχανισμούς IVM από τότε που τέθηκαν σε εφαρμογή και ότι αυτό οφειλόταν πιθανότατα σε εσφαλμένες εντολές. Δεδομένης της περιορισμένης αστάθειας των αγορών για τα παράγωγα επί εμπορευμάτων του ενεργειακού τομέα κατά την περίοδο αυτή, φαίνεται ότι οι μηχανισμοί IVM ρυθμίστηκαν κατάλληλα από τους τύπους διαπραγμάτευσης.

Όσον αφορά την αποτελεσματικότητα του μηχανισμού, η ESMA επισημαίνει ότι διαθέτει *«περιορισμένη βάση για να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα του IVM, τόσο σχετικά με θετικές όσο και με αρνητικές πιθανές επιπτώσεις»*, δεδομένης της απουσίας αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με επεισόδια παρατεταμένης αστάθειας τα οποία επηρέασαν τα παράγωγα επί εμπορευμάτων του ενεργειακού τομέα κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου¹⁴. Σε κάθε περίπτωση, θεωρεί ότι τα επεισόδια υψηλής αστάθειας του 2022 συνδέονταν με πιέσεις που επηρέαζαν τα βασικά στοιχεία της αγοράς αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και με τη χρήση του εφοδιασμού της Ευρώπης με φυσικό αέριο ως όπλου από τη Ρωσία, και όχι με μια μορφή μη εύρυθμης διαπραγμάτευσης, για την επίλυση της οποίας έχουν σχεδιαστεί οι μηχανισμοί IVM και τα μέτρα διακοπής συναλλαγών εν γένει.

Τέλος, η ESMA επισημαίνει ότι η συμβατότητα του μηχανισμού IVM με τις υφιστάμενες υποχρεώσεις όσον αφορά τα μέτρα διακοπής συναλλαγών, καθώς και η εφαρμογή του από διάφορους τύπους διαπραγμάτευσης μέσω της προσαρμογής των υφιστάμενων μέτρων

TPICAP EU (Γαλλία), Tradition Paris (Γαλλία), Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας (Ελλάδα), Hungarian Derivative Energy Exchange (Ουγγαρία), Marx Spectron Europe (Ιρλανδία), Borsa Italiana SPA – IDEM (Ιταλία), ICE Endex Markets BV (Κάτω Χώρες), Nasdaq Oslo ASA (Νορβηγία) και OMIP – Polo Portugues SGMR SA (Πορτογαλία).

¹⁴ Οι σχετικές πληροφορίες συγκεντρώθηκαν σε δύο επαναλαμβανόμενες φάσεις μεταξύ Φεβρουαρίου και Μαΐου 2023.

διακοπής συναλλαγών, καταδεικνύουν ότι ο στόχος του θα μπορούσε να επιτευχθεί βάσει των υφιστάμενων διατάξεων της οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID), και ότι ο επιδιωκόμενος στόχος δεν δικαιολογεί τη δημιουργία ενός δεύτερου επιπέδου μέτρων διακοπής συναλλαγών.

Η έκθεση της ESMA βασίζεται σε δεδομένα που συλλέχθηκαν για την περίοδο μεταξύ Φεβρουαρίου και Μαΐου 2023, μια περίοδο που χαρακτηρίστηκε από μείωση της αστάθειας της αγοράς αερίου σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα. Ωστόσο, το καλοκαίρι, πρώτα στις αρχές Ιουνίου και στη συνέχεια εκ νέου τον Αύγουστο, παρατηρήθηκαν επεισόδια σημαντικής ενδοημερήσιας αστάθειας στις χρηματοπιστωτικές αγορές αερίου, ιδίως στο εικονικό σημείο συναλλαγών Title Transfer Facility, συχνά με διακυμάνσεις των τιμών άνω του 10 % εντός της ίδιας ημέρας (φθάνοντας το 20 % ή περισσότερο σε ορισμένες περιπτώσεις).

Αυτό υποδηλώνει ότι, ενώ το ισοζύγιο αερίου έχει βελτιωθεί σημαντικά από το 2022 και η ΕΕ έχει κατορθώσει να αντικαταστήσει επιτυχώς μεγάλη ποσότητα αερίου την οποία προμηθευόταν προηγουμένως από τη Ρωσία, εξακολουθούν να υπάρχουν στοιχεία ευπάθειας στις αγορές ενέργειας. Κίνδυνοι όπως, για παράδειγμα, τυχόν πλήρης και αιφνίδια παύση των υπόλοιπων εισαγωγών ρωσικού αερίου, συμβάντα στις υποδομές, δυσμενείς καιρικές συνθήκες ή σημαντική αύξηση της ζήτησης αερίου σε παγκόσμια κλίμακα μπορούν να διαταράξουν τις αγορές και να προκαλέσουν ενδεχομένως επεισόδια υπερβολικά υψηλής ενδοημερήσιας αστάθειας. Σημαντική αστάθεια μπορεί επίσης να προκύψει ως συνέπεια της αντίδρασης των παραγόντων της αγοράς σε ειδήσεις σχετικά με πιθανές ελλείψεις εφοδιασμού (ακόμη και όταν οι ελλείψεις αυτές δεν εκδηλώνονται τελικά).

Στον απόηχο μιας ενεργειακής κρίσης, όπου η επιστροφή στο προηγούμενο καθεστώς ενεργειακού εφοδιασμού δεν αποτελεί άμεση δυνατότητα, και δεδομένου ότι η ΕΕ εξαρτάται από τον εφοδιασμό με ΥΦΑ, είναι ζωτικής σημασίας να διασφαλιστεί η σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών ενέργειας διά της αποφυγής της υπερβολικής αστάθειας των τιμών. Επί του παρόντος είναι αβέβαιο αν τα επεισόδια αστάθειας (τα οποία αυξήθηκαν κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού του 2023) θα επανεμφανιστούν τους επόμενους μήνες. Η ESMA επισημαίνει ότι, λόγω της μη εμφάνισης παρατεταμένης αστάθειας κατά την υπό εξέταση περίοδο, διέθετε περιορισμένη βάση για να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα του μηχανισμού IVM όσον αφορά τόσο τις θετικές όσο και τις αρνητικές πιθανές επιπτώσεις του.

Συμπέρασμα: Ο μηχανισμός διαχείρισης της ενδοημερήσιας αστάθειας μπορεί να συμβάλει στον περιορισμό των έντονων διακυμάνσεων των τιμών και στην εξομάλυνση της διάρθρωσης των τιμών σε ιδιαίτερα ασταθείς αγορές. Μπορεί επίσης να συμβάλει με έμμεσο τρόπο στην ενίσχυση της πειθαρχίας στην αγορά.

Ωστόσο, η ESMA δεν θεώρησε ότι συντρέχουν λόγοι να καταστεί ο μηχανισμός IVM μόνιμο χαρακτηριστικό του νομικού πλαισίου της ΕΕ, μολονότι η αξιολόγησή της διενεργήθηκε σε περίοδο κατά την οποία δεν εμφανίστηκε παρατεταμένη αστάθεια. Η ESMA θεωρεί ότι με την κατάλληλη υλοποίηση και εφαρμογή των υφιστάμενων μέτρων διακοπής συναλλαγών στο πλαίσιο της MiFID II, λαμβανομένων υπόψη των διδαγμάτων που αντλήθηκαν από τη

χρήση του IVM, μπορεί να επιτευχθεί ο στόχος του περιορισμού της υπερβολικής ενδοημερήσιας αστάθειας των τιμών χωρίς την εισαγωγή ενός δεύτερου επιπέδου μέτρων διακοπής συναλλαγών με τη μορφή μηχανισμών IVM. Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη η πρόσφατη πολιτική συμφωνία για την επανεξέταση της οδηγίας MiFID / του κανονισμού για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων. Η περαιτέρω παρακολούθηση των αγορών ενεργειακών εμπορευμάτων και του αντικτύπου του μηχανισμού IVM κατά τους προσεχείς μήνες ενδέχεται να αποβεί επωφελής για τα κράτη μέλη προκειμένου να διαμορφωθεί μια πιο τεκμηριωμένη άποψη σχετικά με την ανάγκη προσωρινής παράτασης του IVM. Στο μέλλον, όπως επισημαίνει η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών¹⁵, η τεταμένη κατάσταση στην αγορά αερίου δημιουργεί συγκεκριμένους κινδύνους και τρωτά σημεία στις αγορές παραγώγων σχετιζόμενων με το φυσικό αέριο, γεγονός που θα μπορούσε να «ενισχύσει τις κινήσεις της αγοράς» και την «πίεση στις τιμές των παραγώγων». Η ανάλυση των εν λόγω κινδύνων «απαιτεί περαιτέρω εργασίες για την αντιμετώπιση των κενών στα δεδομένα και του κατακερματισμού των δεδομένων». Η Επιτροπή θα τηρεί τα κράτη μέλη ενήμερα σχετικά με τις εργασίες επί του θέματος.

2. Εκτίμηση της τιμής του ΥΦΑ και δείκτης αναφοράς ΥΦΑ (άρθρα 18 έως 22 του κανονισμού)

Σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού, ο Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) υποχρεούται να εκπονεί και να δημοσιεύει καθημερινά:

- εκτίμηση της τιμής του ΥΦΑ, ξεκινώντας το αργότερο στις 13 Ιανουαρίου 2023· και
- ημερήσιο δείκτη αναφοράς ΥΦΑ από τις 31 Μαρτίου 2023.

Η εκτίμηση της τιμής του ΥΦΑ και ο δείκτης αναφοράς ΥΦΑ θεσπίστηκαν για να επιτευχθεί η άκρως απαραίτητη διαφάνεια στην αγορά. Πράγματι, η απουσία αξιόπιστου δείκτη για την τιμή στην οποία τα κράτη μέλη της ΕΕ αγόραζαν ΥΦΑ στις διεθνείς αγορές φέρεται να οδήγησε σε ανταγωνισμό μεταξύ τους για την εξασφάλιση του εφοδιασμού με αέριο κατά τη διάρκεια της κρίσης του περασμένου έτους. Αυτό ενδέχεται να διαδραμάτισε, στη συνέχεια, σημαντικό ρόλο στην άσκηση ανοδικών πιέσεων στις τιμές. Από την αρχή, το εν λόγω μέτρο προοριζόταν ως μόνιμο και επρόκειτο να συμπεριληφθεί το συντομότερο δυνατόν στον κανονισμό για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας (REMIT), καθώς κρίθηκε αναγκαίο στο πλαίσιο μιας διαρθρωτικής αλλαγής στη σημασία του ΥΦΑ για τον εφοδιασμό της ΕΕ με αέριο, η οποία προκλήθηκε από τη χρήση του ρωσικού αερίου αγωγών ως όπλου. Ωστόσο, η ενεργειακή κρίση του 2022 κατέδειξε πόσο επείγουσα ήταν η ανάγκη ενός εργαλείου διαφάνειας που να αποτυπώνει αντικειμενικά την τιμή των φορτίων ΥΦΑ κατά την άφιξή τους στην Ευρώπη. Στο πλαίσιο αυτό, το μέτρο συμπεριλήφθηκε στον κανονισμό, με σαφή ένδειξη ότι θα συμπεριληφθεί ως μόνιμο μέτρο στον κανονισμό REMIT (όπως αποδεικνύεται από την αιτιολογική σκέψη 57 του κανονισμού).

Κύρια πορίσματα: Από τότε που εφαρμόστηκε, η εκτίμηση της τιμής του ΥΦΑ έχει προσδώσει στην αγορά μεγαλύτερη διαφάνεια, με βάση την υποχρεωτική υποβολή αντικειμενικών στοιχείων και την αποτύπωση των διεθνών τιμών αερίου. Από τη

¹⁵ Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών, «TRV Risk Analysis: EU natural gas derivatives markets: risks and trends», 12 Μαΐου 2023.

δημοσίευση της εκτίμησης της τιμής του ΥΦΑ, οι τιμές των δεικτών αναφοράς για το φυσικό αέριο στην ΕΕ (στο εικονικό σημείο συναλλαγών Title Transfer Facility) έχουν σταδιακά ευθυγραμμιστεί με αυτήν. Για να διασφαλιστεί ότι η εν λόγω εκτίμηση παραμένει αξιόπιστη και αντικειμενική, ο κανονισμός έχει εκχωρήσει στον ACER ειδικές εξουσίες για τη συλλογή και την επεξεργασία των απαιτούμενων δεδομένων της αγοράς. Ο ACER δημοσιεύει πλέον τακτικά τις ακόλουθες εκτιμήσεις τιμών:

- για τη βορειοδυτική Ευρώπη·
- για τη νότια Ευρώπη· και
- για την τιμή του ΥΦΑ στην ΕΕ.

Με τον δείκτη αναφοράς ΥΦΑ, η διαφάνεια αυτή ενισχύθηκε περαιτέρω, καθώς παρείχε ένα περιθώριο μεταξύ της τιμής του ΥΦΑ στην ΕΕ και της τιμής διακανονισμού επόμενου μήνα του Title Transfer Facility, που είναι το πλέον χρησιμοποιούμενο συμβόλαιο μελλοντικής εκπλήρωσης στην ΕΕ και αναγνωρίζεται ευρέως ως το πλέον αντιπροσωπευτικό σημείο αναφοράς για τις τιμές αερίου της ΕΕ.

Με την αύξηση της διαφάνειας όσον αφορά την πραγματική τιμή εισόδου του ΥΦΑ στην ΕΕ, οι παράγοντες της αγοράς στα κράτη μέλη της ΕΕ ενημερώνονται ορθότερα για τις τιμές της αγοράς και τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν να συντονίζονται καλύτερα για την εξασφάλιση του εφοδιασμού με ΥΦΑ, σε πνεύμα αλληλεγγύης, αποφεύγοντας έτσι την άσκηση αδικαιολόγητων πιέσεων στην αγορά.

Στις 14 Μαρτίου 2023, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση για την τροποποίηση του κανονισμού για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας (REMIT). Η πρόταση περιλαμβάνει τόσο την εκτίμηση της τιμής του ΥΦΑ όσο και τον δείκτη αναφοράς ΥΦΑ. Ωστόσο, η τελική έγκριση και η έναρξη ισχύος του αναθεωρημένου κανονισμού REMIT αναμένεται να πραγματοποιηθούν μετά τη λήξη του ισχύοντος κανονισμού.

Συμπέρασμα: Η Επιτροπή πιστεύει ότι είναι πολύ σημαντικό τα σχετικά μέτρα, τα οποία εγκρίθηκαν σε προσωρινή βάση, να επεκταθούν ώστε να διατηρηθεί η αυξημένη διαφάνεια στην τιμολόγηση των εισαγωγών ΥΦΑ και να διαφυλαχθούν οι ίσοι όροι ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, σε πνεύμα αλληλεγγύης, στηρίζοντας παράλληλα και τα κράτη μέλη διά της εξασφάλισης σταθερού εφοδιασμού για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών της ΕΕ. Για τον λόγο αυτόν, παρόμοια μόνιμα μέτρα περιλαμβάνονται στην πρόταση για τον κανονισμό REMIT.

ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ IV — (ΜΕΤΡΑ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΑΕΡΙΟΥ)

1. Προκαθορισμένοι κανόνες αλληλεγγύης (άρθρα 23 και 26 έως 28 του κανονισμού)

Για την περαιτέρω ενίσχυση των μέτρων αλληλεγγύης¹⁶ σε περίπτωση σοβαρής έλλειψης εφοδιασμού με αέριο και για την αντιμετώπιση της έλλειψης διμερών συμφωνιών αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, θεσπίζονται με τον κανονισμό προκαθορισμένοι κανόνες αλληλεγγύης οι οποίοι εφαρμόζονται ελλείψει διμερών συμφωνιών. Σύμφωνα με τους προκαθορισμένους κανόνες αλληλεγγύης, η υποχρέωση αλληλεγγύης επεκτείνεται στις κρίσιμες ποσότητες αερίου οι οποίες απαιτούνται για τη διασφάλιση της επάρκειας των συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας, με σκοπό την αποτροπή μιας κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας. Πλέον και τα κράτη μέλη της ΕΕ που διαθέτουν εγκαταστάσεις ΥΦΑ θα υποχρεούνται να παρέχουν αλληλεγγύη.

Οι προκαθορισμένοι κανόνες βασίζονται στην αρχή ότι η αλληλεγγύη θα πρέπει να παρέχεται έναντι δίκαιης αποζημίωσης, με μέγιστη αποζημίωση που συνίσταται:

1. στην τιμή του αερίου·
2. στις δαπάνες αποθήκευσης και μεταφοράς·
3. στα δικαστικά έξοδα των δικαστικών διαδικασιών για το κράτος μέλος της ΕΕ που παρέχει το αέριο· και
4. στα έμμεσα κόστη που δεν αποτυπώνονται στην τιμή του αερίου, π.χ. αποζημίωση για την περικοπή στη βιομηχανία, η οποία περιορίζεται στο 100 % της τιμής του αερίου.

Με τους προκαθορισμένους κανόνες αλληλεγγύης αντιμετωπίζεται επίσης ένα κενό στις διατάξεις περί αλληλεγγύης του κανονισμού για την ασφάλεια εφοδιασμού με αέριο, δηλαδή ότι τα αιτούντα κράτη μέλη της ΕΕ δεν χρειάζεται να δίνουν προτεραιότητα σε προσφορές που στηρίζονται σε μέτρα βασιζόμενα στην αγορά. Ο κανονισμός επέκτεινε επίσης προσωρινά την προστασία αλληλεγγύης σε κρίσιμες ποσότητες αερίου για την ασφάλεια του εφοδιασμού με ηλεκτρική ενέργεια, καθώς και την υποχρέωση αλληλεγγύης στα κράτη μέλη της ΕΕ που διαθέτουν εγκαταστάσεις ΥΦΑ.

Ο μηχανισμός αλληλεγγύης εφαρμόζεται μόνο σε σοβαρή κατάσταση έκτακτης ανάγκης και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να δοκιμαστεί στην πράξη. Ωστόσο, πραγματοποιήθηκε προσομοίωση του κεφαλαίου IV μέσω της δοκιμαστικής άσκησης, όπως περιγράφεται στην επόμενη ενότητα. Επιπλέον, τον Μάιο του 2023 διανεμήθηκε ερωτηματολόγιο στην ομάδα συντονισμού για το αέριο¹⁷.

Κύρια πορίσματα: αποτελέσματα της δοκιμαστικής άσκησης

¹⁶ Η αλληλεγγύη προβλεπόταν αρχικά στο άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938, το οποίο καθορίζει τους μηχανισμούς «αλληλεγγύης» που εφαρμόζονται ως έσχατη λύση σε σοβαρή κατάσταση έκτακτης ανάγκης στον τομέα του αερίου και διέπονται από διμερείς συμφωνίες αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ.

¹⁷ Η ομάδα συντονισμού για το αέριο είναι μια μόνιμη συμβουλευτική ομάδα η οποία συντονίζει τα μέτρα για την ασφάλεια του εφοδιασμού, ιδίως κατά τη διάρκεια κρίσεων. Βλ.: [Μητρώο ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής και άλλων παρεμφερών οργάνων \(europa.eu\)](#).

Για να δοκιμαστούν οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες σε μια κατάσταση έκτακτης ανάγκης στον τομέα του αερίου σε επίπεδο ΕΕ, καθώς και οι διατάξεις περί αλληλεγγύης που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο του κανονισμού για την ασφάλεια εφοδιασμού με αέριο και του υπό επανεξέταση κανονισμού, η Επιτροπή διεξήγαγε κοινή **δοκιμαστική άσκηση** με τα κράτη μέλη της ΕΕ, τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Αερίου (ΕΔΔΣΜ Αερίου) τον Δεκέμβριο του 2022.

Συνολικά, η άσκηση επιβεβαίωσε την ετοιμότητα των κρατών μελών της ΕΕ, της Επιτροπής και του ΕΔΔΣΜ Αερίου για την περίπτωση έκτακτης ανάγκης στον τομέα του αερίου, καθώς και ότι ο κανονισμός για την ασφάλεια εφοδιασμού με αέριο και ο υπό επανεξέταση κανονισμός συνιστούν επαρκές πλαίσιο για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, ιδίως στην περίπτωση αιτημάτων αλληλεγγύης. Ωστόσο, εντοπίστηκαν επίσης διάφορα σημεία που χρήζουν παρακολούθησης:

- Οι διατάξεις περί αλληλεγγύης αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της άσκησης ως απαραίτητες για την ασφάλεια του εφοδιασμού, εφόσον έχουν καθοριστεί εκ των προτέρων. Πλην όμως, μέχρι στιγμής έχει υπογραφεί περιορισμένος μόνο αριθμός διμερών συμφωνιών (7 από τις 40). Η πολυπλοκότητα της λήψης αποφάσεων σχετικά με το τι συνιστά δίκαιη αποζημίωση μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ θεωρήθηκε εμπόδιο για το αίτημα και την παροχή αλληλεγγύης, εάν δεν έχει καθοριστεί εκ των προτέρων.
- Διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει νομική βάση για να ζητηθεί αλληλεγγύη υπό μορφήν αερίου αγωγών σε γειτονικό κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεν είναι άμεσα συνδεδεμένο. Η δυνατότητα αυτή δεν αναφέρεται ρητά στον κανονισμό για την ασφάλεια εφοδιασμού με αέριο, ο εν λόγω κανονισμός περιέχει ωστόσο πράγματι διατάξεις για τις περιπτώσεις στις οποίες δύο κράτη μέλη της ΕΕ συνδέονται μέσω τρίτης χώρας.
- Σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος της ΕΕ λάβει δύο αιτήματα αλληλεγγύης, η διαδικασία κατανομής και ιεράρχησης των προτεραιοτήτων θεωρήθηκε ασαφής. Εάν η αγορά δεν καθιστά δυνατή την ικανοποίηση και των δύο αιτημάτων, υπάρχουν διάφορες επιλογές: κατ' αναλογία κατανομή, κατανομή βάσει της σειράς παραλαβής των αιτημάτων (εξυπηρέτηση κατά προτεραιότητα) ή κατανομή ανάλογα με το ποσό που λαμβάνεται ως αποζημίωση.
- Αρκετά κράτη μέλη της ΕΕ έκριναν ότι θα προκύψουν επιπλοκές από την αλλαγή του χρόνου υποβολής του αιτήματος αλληλεγγύης σε τουλάχιστον 72 ώρες πριν από τον αναφερόμενο χρόνο παράδοσης, όπως συμφωνήθηκε στον κανονισμό. Οι συμμετέχοντες εξέφρασαν την επιθυμία να εφαρμοστεί χρονικό διάστημα 24 ωρών για την αλληλεγγύη που παρέχεται μέσω αερίου αγωγών, ενώ οι 72 ώρες θα μπορούσαν να συνεχίσουν να είναι κατάλληλες για την αλληλεγγύη που παρέχεται μέσω ΥΦΑ.
- Σχετικά με τη νομική βάση για το αίτημα και τη λήψη αλληλεγγύης σε ΥΦΑ απαιτούνται περαιτέρω διευκρινίσεις, συμπεριλαμβανομένων των συμβατικών ζητημάτων που σχετίζονται με την εκτροπή φορτίων και την αποζημίωση τρίτων, τη διαθεσιμότητα πλοίων, την πιθανή αναντιστοιχία ποσοτήτων μεταξύ των αιτημάτων

αλληλεγγύης και των ποσοτήτων στο εκάστοτε πλοίο, καθώς και τους τρόπους εγγύησης των πληρωμών.

Συμπέρασμα: Τα συμπεράσματα της Επιτροπής είναι τα ακόλουθα.

- Η έννοια των προκαθορισμένων κανόνων αλληλεγγύης, ελλείπει διμερών συμφωνιών, θα πρέπει να καταστεί μόνιμη. Αυτό θα καταστήσει την αρχιτεκτονική ασφάλειας του εφοδιασμού της ΕΕ πλήρη σε μόνιμη βάση, ενώ παράλληλα θα απαλλάσσει τα κράτη μέλη της ΕΕ από την υποχρέωση υπογραφής διμερών συμφωνιών.
- Δεδομένου του νέου ενεργειακού τοπίου στην ΕΕ, με το ΥΦΑ να έχει καταστεί η κύρια πηγή εφοδιασμού με αέριο, η επέκταση της αλληλεγγύης στο ΥΦΑ είναι ζωτικής σημασίας για την ασφάλεια του εφοδιασμού. Στον κανονισμό ισχύουν οι ίδιες διατάξεις για το αέριο αγωγών και το ΥΦΑ, τούτο ωστόσο δεν αντικατοπτρίζει πλέον την πραγματικότητα. Ως εκ τούτου, θα ήταν ωφέλιμη η προσαρμογή των διατάξεων ώστε να ληφθεί υπόψη η ιδιαιτερότητα της αγοράς ΥΦΑ.
- Οι κρίσιμες ποσότητες αερίου αποσκοπούν στη διασφάλιση της επάρκειας των συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας, ώστε η κρίση του αερίου να μην εξαπλώνεται στα συστήματα ηλεκτρικής ενέργειας. Θα μπορούσαν να διερευνηθούν εναλλακτικοί τρόποι για την επίτευξη του στόχου αυτού, εκτός από εκείνους που προτείνονται στον κανονισμό.

2. Μη απαραίτητη κατανάλωση των προστατευόμενων πελατών (άρθρο 24 του κανονισμού)

Στο άρθρο 2 του κανονισμού για την ασφάλεια εφοδιασμού με αέριο οι προστατευόμενοι πελάτες ορίζονται ως οικιακοί καταναλωτές που είναι συνδεδεμένοι με το δίκτυο διανομής. Τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν επίσης να αποφασίσουν να προσθέσουν τους ακόλουθους καταναλωτές στους προστατευόμενους πελάτες τους, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αντιπροσωπεύουν από κοινού περισσότερο από το 20 % της συνολικής ετήσιας κατανάλωσης αερίου:

1. μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες με το δίκτυο διανομής·
2. βασικές κοινωνικές υπηρεσίες·
3. εγκαταστάσεις τηλεθέρμανσης.

Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να θεσπίσουν αυστηρά μέτρα για να διασφαλίσουν τον εφοδιασμό των εν λόγω προστατευόμενων πελατών και να αποτρέψουν τις αποσυνδέσεις, ακόμη και κατά τη διάρκεια κατάστασης έκτακτης ανάγκης στον τομέα του αερίου.

Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της ενεργειακής κρίσης του 2022 και μετά την έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) 2022/1369 του Συμβουλίου, της 5ης Αυγούστου 2022, σχετικά με συντονισμένα μέτρα μείωσης της ζήτησης αερίου, αυξήθηκε η σημασία της εθελοντικής μείωσης της ζήτησης σε όλους τους τομείς.

Ως εκ τούτου, με το άρθρο 24 του κανονισμού θεσπίστηκε η δυνατότητα των κρατών μελών της ΕΕ να λαμβάνουν μέτρα για τη μείωση της μη απαραίτητης κατανάλωσης των προστατευόμενων πελατών, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω πελάτες δεν

χαρακτηρίζονται ως ευάλωτοι καταναλωτές, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 της οδηγίας 2009/73/EK σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου.

Κύρια πορίσματα: Στις 12 Μαΐου 2023 η Επιτροπή διένειμε ερωτηματολόγιο στα μέλη της ομάδας συντονισμού για το αέριο, ζητώντας τους να υποβάλουν παρατηρήσεις όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τις διατάξεις που σχετίζονται με τη μη απαραίτητη κατανάλωση των προστατευόμενων πελατών και όσον αφορά τις πρόσθετες διασφαλίσεις για τις διασυννοριακές ροές αερίου. Τα αποτελέσματα ήταν τα εξής:

- αρκετά κράτη μέλη της ΕΕ επισήμαναν ότι θεωρούν επωφελή αυτήν την πιο ευέλικτη προσέγγιση της έννοιας των προστατευόμενων πελατών, καθώς μέσω αυτής ήταν δυνατόν, για παράδειγμα, να αποδεσμευτούν ποσότητες για κρίσιμες βιομηχανίες, με σχετικά μικρό αντίκτυπο στα νοικοκυριά (για παράδειγμα, με τη ρύθμιση του θερμοστάτη σε ελαφρώς χαμηλότερη θερμοκρασία)·
- ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ επισήμαναν ότι η διάταξη αυτή δεν ήταν εύκολο να εφαρμοστεί στην πράξη, διότι είναι δύσκολο να παρακολουθείται η μη απαραίτητη κατανάλωση των προστατευόμενων πελατών σε μη ετήσια βάση.

Συμπέρασμα: Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η έννοια της μη απαραίτητης κατανάλωσης των προστατευόμενων πελατών είναι χρήσιμη στο πλαίσιο των συνεχιζόμενων ή των μελλοντικών προσπαθειών μείωσης της ζήτησης.

3. Διασφαλίσεις για τις διασυννοριακές ροές αερίου (άρθρο 25 του κανονισμού)

Στο άρθρο 12 παράγραφος 5 στοιχείο α) του κανονισμού για την ασφάλεια εφοδιασμού με αέριο ορίζεται ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ δεν πρέπει να περιορίζουν αδικαιολόγητα τις διασυννοριακές ροές αερίου. Ωστόσο, η διαδικασία αυτή μπορεί να διαρκέσει έως και μία εβδομάδα για να ολοκληρωθεί, με αποτέλεσμα να ενδέχεται, εν μέσω κρίσης, οι διασυννοριακές ροές να διακοπούν αδικαιολόγητα.

Για τον λόγο αυτόν, με το άρθρο 25 του κανονισμού θεσπίστηκαν πρόσθετες διασφαλίσεις για την εξασφάλιση των διασυννοριακών ροών αερίου, με τις οποίες παρέχεται στην Επιτροπή η δυνατότητα να υποχρεώσει το εκάστοτε κράτος μέλος της ΕΕ να τροποποιήσει τις ενέργειές του με άμεση ισχύ.

Κύρια πορίσματα: Δεν έχει κηρυχθεί ποτέ κατάσταση έκτακτης ανάγκης κατά τον ορισμό που αναγράφεται στο άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938, και, ως εκ τούτου, η διάταξη δεν έχει δοκιμαστεί. Ωστόσο, στο προαναφερθέν ερωτηματολόγιο, τα μέλη της ομάδας συντονισμού για το αέριο κλήθηκαν να διατυπώσουν τις απόψεις τους επί του θέματος. Οι απαντήσεις τους μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως εξής:

	Αξιολογούν θετικά το άρθρο 25	Το άρθρο 12 παράγραφος 5 θα πρέπει ήδη να τηρείται	Δεν τάσσονται υπέρ νέων διασφαλίσεων
Συχνότητα	10/18 (55 %)	3/18 (17 %)	5/18 (28 %)
Επιχειρηματολογία	- Οι απαντήσαντες εκτίμησαν την πρόσθετη ασφάλεια. - Η αλληλεγγύη είναι ζωτικής σημασίας κατά τη διάρκεια μιας κρίσης.	- Το άρθρο 12 παράγραφος 5 θεωρείται ήδη νομικά δεσμευτικό. - Το άρθρο 12 παράγραφος 5 θα πρέπει να τηρείται, ακόμη και χωρίς πρόσθετες διασφαλίσεις.	- Ανησυχία για την πιθανότητα διατήρησης των διατάξεων επ' αόριστον. - Τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να μπορούν να υπερασπίζονται τη θέση τους.

Οι απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο αυτό αποτελούν μήνυμα ότι οι περισσότεροι από όσους απάντησαν θεωρούν χρήσιμες τις διασφαλίσεις για τις διασυνοριακές ροές αερίου, είτε επειδή αντιλαμβάνονται τη χρησιμότητα των νέων διατάξεων του άρθρου 25 του κανονισμού είτε επειδή πιστεύουν ότι το άρθρο 12 παράγραφος 5 του κανονισμού για την ασφάλεια εφοδιασμού με αέριο θα πρέπει ήδη να τηρείται ανά πάσα στιγμή.

Συμπέρασμα: Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι είναι σημαντικό να επιδιωχθεί η διατήρηση των διασφαλίσεων για τις διασυνοριακές ροές αερίου, καθώς και μια συντομότερη διαδικασία, σε μια προσπάθεια εξασφάλισης των διασυνοριακών ροών κατά τη διάρκεια μιας κρίσης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Γενική κατάσταση του εφοδιασμού της Ένωσης με αέριο

Μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, η Ευρώπη έχει επιτύχει μια άνευ προηγουμένου ενεργειακή στροφή. Η διατήρηση επαρκούς εφοδιασμού της ενωσιακής αγοράς αερίου, παρά την απώλεια μεγάλων ποσοτήτων του μεριδίου των ροών από τη Ρωσία [– 70 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα (bcm) το 2022], κατέστη δυνατή χάρη στην αύξηση του εφοδιασμού με ΥΦΑ (+ 50 bcm το 2022), στις εισαγωγές αερίου αγωγών από μη Ρώσους εταίρους και στη μείωση της ζήτησης αερίου (– 58 bcm το 2022), μέσω των οποίων διευκολύνθηκε η φετινή ιστορικά υψηλή πλήρωση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης και εκπληρώθηκε ήδη τον Αύγουστο η απαίτηση του 90 % που ορίζεται στον κανονισμό σχετικά με την αποθήκευση¹⁸.

Η στροφή αυτή κατέστη δυνατή χάρη στην επιτυχή εφαρμογή μέτρων από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της σε όλους τους καίριους τομείς της ενεργειακής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της ενεργειακής πλατφόρμας της ΕΕ, της πολιτικής για την πλήρωση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης σε επίπεδο ΕΕ, της μείωσης της ζήτησης αερίου, της μείωσης της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας κατά τις ώρες αιχμής, της ταχύτερης ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των στοχευμένων αναβαθμίσεων των υποδομών (+ 25 bcm νέας δυναμικότητας επαναεριοποίησης ΥΦΑ).

Όσον αφορά το ισοζύγιο αερίου, η κατάσταση έχει βελτιωθεί σε σύγκριση με το 2022, που οι τιμές του αερίου αυξήθηκαν σε πρωτοφανή επίπεδα, άνω των 300 EUR/MWh. Ωστόσο, ο πόλεμος δεν έχει τελειώσει και οι τιμές του αερίου εξακολουθούν να είναι υψηλότερες και πιο ασταθείς σε σχέση με πριν από το καλοκαίρι του 2021, που η Ρωσία άρχισε να χρησιμοποιεί τον τομέα του αερίου ως όπλο. Με τον συνεχιζόμενο θετικό αντίκτυπο των μέτρων πολιτικής του 2022 τα οποία σχετίζονται με την ενεργειακή πλατφόρμα της ΕΕ, τη μείωση της ζήτησης που παρατάθηκε έως τον Μάρτιο του 2024 και την επίτευξη των στόχων πλήρωσης των εγκαταστάσεων αποθήκευσης, οι προοπτικές για τον επόμενο χειμώνα είναι συνολικά θετικότερες συγκριτικά με εκείνες για τον χειμώνα 2022-2023. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικοί κίνδυνοι για την ασφάλεια εφοδιασμού της ΕΕ με αέριο, όπως: η πλήρης και αιφνίδια παύση των ρωσικών εισαγωγών, τα συμβάντα στις υποδομές, οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες, η αύξηση της ζήτησης αερίου στην Ευρώπη ή αλλού, η οποία θα δημιουργήσει αντιπαλότητες σχετικά με τα φορτία ΥΦΑ, η αύξηση της χρήσης αερίου για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας λόγω ξηρασίας ή μη προγραμματισμένων διακοπών λειτουργίας των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Όλοι αυτοί είναι παράγοντες κινδύνου οι οποίοι μπορούν, ιδίως εάν εμφανιστούν ταυτόχρονα, να προκαλέσουν στενότητα στις αγορές και να ασκήσουν εκ νέου πιέσεις στις τιμές.

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1032 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2022, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2017/1938 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 σχετικά με την αποθήκευση αερίου (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ).

Επιπλέον, οι θετικές προοπτικές για τον χειμώνα 2023-2024 εξαρτώνται από τη διατήρηση του ενεργειακού ισοζυγίου το οποίο επιτεύχθηκε πέρυσι χάρη στις προσπάθειες που καταβλήθηκαν και στα μέτρα πολιτικής που ελήφθησαν από τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η επιδείνωση του ισοζυγίου αερίου, εάν συνοδεύεται από ορισμένους εκ των κινδύνων που προαναφέρθηκαν, θα μπορούσε να υπονομεύσει την ασφάλεια εφοδιασμού της ΕΕ. Ως εκ τούτου, απαιτείται συνεχής επαγρύπνηση και στενή παρακολούθηση της αγοράς. Η ΕΕ πρέπει επίσης να είναι προετοιμασμένη για τα χειρότερα δυνατά σενάρια.

Γνώμη της Επιτροπής σχετικά με την παράταση του κανονισμού

Με βάση τα κύρια πορίσματα από τους πρώτους μήνες εφαρμογής του κανονισμού, όπως παρατίθενται στην παρούσα έκθεση, η Επιτροπή κρίνει ότι οι διατάξεις του έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο συμβάλλοντας στη σταθεροποίηση της αγοράς αερίου και στη διασφάλιση επαρκούς εφοδιασμού της ΕΕ με αέριο, καθώς και ότι ο κανονισμός αποτελεί σημαντικό μέρος της εργαλειοθήκης της ΕΕ για την ασφάλεια εφοδιασμού με αέριο.

Δεδομένων των συνεχιζόμενων κινδύνων που προαναφέρθηκαν, του συμφέροντος των παραγόντων της αγοράς και των δυνατοτήτων για οφέλη από τους μηχανισμούς από κοινού αγορών και αλληλεγγύης, η Επιτροπή εξετάζει εάν θα προτείνει την παράταση ορισμένων ή όλων των μέτρων του κανονισμού και με ποιον τρόπο κάποια από τα μέτρα του κανονισμού θα μπορούσαν να ενσωματωθούν με πιο διαρθρωτικό τρόπο.

Για τον σκοπό αυτόν, ο αναθεωρημένος κανονισμός για το αέριο [κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 715/2009] (δέσμη μέτρων για τις αγορές υδρογόνου και απανθρακοποιημένου αερίου) έχει προσδιοριστεί ως κατάλληλη νομική πράξη για την ενσωμάτωση ορισμένων πτυχών του μηχανισμού από κοινού αγορών και του μηχανισμού αλληλεγγύης (με βάση τα πορίσματα και τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την εφαρμογή του κανονισμού). Οι συννομοθέτες ασχολούνται επί του παρόντος με το θέμα αυτό.